

GORENJEC

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXIV

Št. 52.

Kranj, 25. decembra 1940.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrletno din 10

Svetonočni utrinek

Tista čudovita prijemljivost božičnih praznikov in resnično versko ugodje, ki ga doživljaš ob pogledu na jaslice, sta poglavitni stvari pri vplivu božičnega okolja na nas in naše razpoloženje; saj se vendar leto vrača med nas, pa je kljub temu vedno novo doživetje, vedno nov praznik, ki te navzlic nasprotnemu zunanjemu vremenskem položaju ogreje in prerodi.

Posebno tak božič, kakršen je letošnji, te mora zgrabiti z vso polnostjo svoje misli in svojega poslanstva; ker je že sam po sebi tako veseljen in prirejen za praznovanje po vsem svetu, je nujno, da te misel, po kateri je božič prav za prav nastal — misel, da je prišel čas, ko je treba sleči starega človeka in se preroditi ter posredovati ogenj ljubezni in luč resnice svojemu bližnjemu — da te ta misel potegne za seboj. Tisto sveto božično noč je učlovečeni Sin božji prišel na svet zato, da bi vsemu svetu bil za posredovalca in da bi na dan, ko se bo njegov prihod praznoval še v poznejših časih, klical ves svet k sebi in mu dajal milosti, pomoči in zavetja.

V težke čase smo zašli in predolga bi bila pot, če bi hoteli poiskati vse vzroke, ki so nas do tega dovedli. V negotovi otopelosti, ki nas muči že tako dolgo, ugotovimo le, česa prav za prav na svetu ni več, ko nam je vendar tako silno potrebno. Na svetu ni več pravice; ni je ne v ozkem okolju, v katerem živimo, ni je ne med državami. Pravica se je morala umakniti nasilju; nasilje, tako stara, a vendar tako sodobna beseda, leži na ustnicah neštevilnih množic in jih podžiga k vedno večji zagrenjenosti, sovraštvu do bližnjega in mrzkosti do vsega, kar jih obdaja. Kako čudno smo se v teku časa in hitro si sledečih odločilnih trenutkov in dejanj navedli, da nekateri za mirno vestjo, v smislu in po načelih svojih svetovnonazornih gledanj in hotenj vsiljujejo nov red svojim sosedom, pa ne samo to, ampak da še celo tistega, ki tega ne bi hotel priznati in sprejeti, na ta ali oni način onemogočijo in spravijo s poti! Navadili smo se tega, pravim, a prav zato, ker smo takega zadržanja vajeni že nasproti svojim najbližjim. Pogledite okrog sebe, pa boste videli, kako ravna ta ali ona vplivna osebnost s svojimi podrejenimi, kakšno stališče zavzemajo ljudje istih slojev med seboj: saj bi se še človek iz prejšnjih časov, ki vendar niso bili v teh ozirih na tako visoki stopnji, zgrozil in začuden zmal. Popolnoma brezobzirni smo postali, ne ganeta nas več ne ena ne druga beseda in svaričen klic, niti malo nas ne pretresejo kričeče posledice takšnega ravnanja. Kakor raketa skozi zrak je šinilo med nas mišljenje, da v tem sodobnem svetu in tako naprednem v vseh pogledih ni več mesta za idejo pravice, temveč da morata zavladati brezobzirnost in nasilstvo. Čut razumevanja in medsebojnega podpiranja nam je otopel, da smo vsi postali nekaki voditelji nad armado vsakega posameznika, ki gleda le na to, da bi s čim premetenejšim zadržanjem in s čim silnejšim pritiskom uničil svojega bližnjega, hoteč ga utopiti v žlici vode.

Pravica pa se ne bo vrnila med nas, če bo le dan na dan osnovno geslo zaslepljenih množic in najpriljubljenejši vzklík kakega omizja, ampak le tedaj, če bo vsakdo začel pri sebi in jo

Ob naši svobodi

Komaj so se zacelile globoke in skeleče rane pretekle svetovne vojne, že smo se znašli v objemu novih dogodkov in vojnih zapletljivost. Iz zadnje svetovne vojne pa je izšel naš narod kronan z vencem svobode, kateri so pripravili pot v temnih stoletjih naše zgodovine oni naši predniki, ki so darovali svojo kri na bojiščih. Pretekla borba nam je izvojevala, da smo se znebili tujčeve nadoblasti, da smo iztrebili iz svoje srede tuje valpe in ohoie pitepenice ter zaživeli življenje, ki je vredno naroda. Zažarel je dan naše svobode, ki je zgrajen na kosteh padlih herojev.

Na evropskem obzorju pa so se komaj po minulih 20 letih zopet dvignili krvavi zublji, ki oznanjo smrt zlasti tistim narodom, ki ne znajo in ki ne bodo znali braniti svoje lastne svobode. Zlovesči molk 20 let je opijanal v brezskrbnosti in v napačnem pojmovanju svobode mnoge narode. Malodušnost in spačenost zdravih pojmov o človeku in njegovi svobodi je danes največji greh, ki se je kot kuga zajedel v zajčja srca strahopetcev. Saj so mnogi, ki zasledujejo današnje dogodke, postali take mevrže, da le čakajo, kedaj se bo na cesti pokazala čelada tujca, da bodo odvrgli orožje od sebe in dvignili roke. Čakajo, samo da jim bo še mogoče sleči slovensko suknjo in obleči raševina-sto tujčevu, kajti ta je boljša kot naša. Ko bodo storili to junaško dejanje, potem pa bo vse v redu. V redu? Za strahopetce seveda, ker so kot trhla veja, ki jo zlomi vsaka sapica, njihova pamet pa je tako kratka, da si ne upajo pomisliti niti malo naprej. Zanje je svoboda prazna beseda, kot je izdajstvo beseda iz stare ropotarnice.

Toda nova vojna, ki je še bolj uničujoča, kot je bila prejšnja in se vedno bolj širi po evropskem in izvenevropskem prostoru, bo prinesla nova merila za delitev pravic in svobode. Minuli so časi starih receptov. Danes je raznarodovalni in zaslužnjevalni recept napisan s satansko preteklostjo. To naj pomislijo naši zajci, ki se že pripravljajo, kako bodo bežali. Saj se zavednemu državljanu in vrednemu sinu slovenskega naroda morajo kar pristuditi tisti, ki ne vidijo v bodočnosti nič drugega kot propast lastnega naroda in njegovo življenjsko nesposobnost za kulturno ustvarjanje. Ali ni to za nas žalostno spričevalo?

Letos bodo minuli že drugi božični prazniki v znamenju vojne vihrje. Hvala Bogu, tudi te praznike bomo prežive-

li kot svobodni državljani na narodnih tleh, v svobodni državi. Kaj bi nam dal marsikateri, ki danes ječi pod tujcem, da bi mogel praznovati svoje božične praznike v miru in veselju, v svobodi, ki jo je prej praznoval, a je danes ni več? Skoraj dve leti trajajoča vojna okoli nas je marsikoga izmed nas morala res uspavala, da ne zna več ceniti miru in svobode. Še vedno zabavlja in stem seveda podira terseje nezadovoljnost med širokimi plastmi. Toda danes ni čas zabavljanja, danes kliče čas po dejanjih, ki bodo koristili obrambi našega naroda. Gotovo ni mogoče, da bi zahtevali od vsakogar velikih dejanj, toda tudi malo in skromno delo se vračunava in je vedno boljše kot tisto delo, ki samo ruši. Vedeti moramo, da so tudi dolžnosti do naroda, ki vežejo v vesti. Zanje ne bomo dajali odgovora samo pred Bogom, ampak tudi že na tem svetu.

Če je naša vlada vodila dosedaj srečno politiko nevtralnosti in miru, kar seveda tako radi pozabljamo, potem bomo tudi mi vsaj toliko pošteni, da bomo znali dobrohotno prizadevanja upoštevati, jih ceniti ter skušali tudi od svoje strani podpirati. Prebredli smo že veliko težav, novih seveda ne izključujemo, toda še vedno je potrebno, da krepimo v sebi zavest, da se bomo borili za ohranitev svobode z vsemi sredstvi, ki so zato potrebna. Svoboda je nujni in prvenstveni pogoj za vsako narodno bitnost.

Pojdimo med narod in dopovejmo, zakaj gre. Nič še ni izgubljenega ali zamujenega, toda zgodi se lahko, da zamudimo ravno te trenutke, ki so najbolj ugodni. Mi dobro vemo, da je bil naš narod za zdrava pojmovanja vedno dovolj dovtopen in zato tudi vanj zaupamo. Strahopetce in zajce, ki nam največ škodujejo, pa bomo skušali brezpozorno in brez vsake obzirnosti tako izolirati, da ne bo njih vpliv segel preko njih lastnih ust.

Ob božičnih praznikih, ko je Kristus prinesel mir na zemljo, želimo, da bi tudi mi ostali v teh težkih in nesigurnih časih mirni. V teh dneh naj v nas znova zažari misel svobode, ki naj nam bo prva in poslednja stvar, za katero bomo pripravljani in budni čuvarji, da jo bomo znali vedno ohraniti tako, kot je to častno za nas, ki smo se rodili kot potomci junaških borec. Ob naši svobodi naj se razbije vsakdo, ki bi jo hotel oskrniti. Naša svoboda se meri le s krvjo!

K modernizaciji drž. ceste skozi Kranj

Državna cesta skozi Kranj je končno vendarle urejena. Mnogo je bilo nevolje in resnične zadrege, ko je bil skoro celo leto promet oviran in to na najbolj občutljivih točkah: kjer se razvija kranjski promet. Te točke so, križišče za savskim mostom pod mestom, na trgu pred hotelom Sira pošta in hotelom Jelen ter na križišču, kjer se odcepi od državne ceste Jezerska cesta.

Delo nikakor ni napredovalo, kakor je bilo pričakovati, da se bo vršilo skozi prometno industrijsko mesto ter skozi središče bogate

kranjske ravnine. Saj se v Kranj steka promet iz neštevilnih cest, ki so stalno polne motornih vozil vseh vrst ter vozil na konjsko vprego, polnih kmetijskih in lesnih pridelkov.

Upravičena je bila vseskozi kritika Kranjčanov ter vseh, ki so za časa gradnje prihajali skozi Kranj. Izgleda, da nadzorstvena oblast nekako ni imela do gradbenega podjetja pravice vpliva in da se ni v zadostni meri upoštevalo dejstvo, da je Kranj važno prometno središče. Gradilo se je kakor nekje na ravnem polju, daleč od vsakega naselja.

že tolikokrat pokopano pomagal oživljati. Šele tedaj bo iz ozkega kroga, v katerem utesnjeni čepimo, obsojeni na molk v pretepu narodov, izšla prerobje-nja in vse oživljajoče misel pravice.

Kakor niso meščani in veljaki po-

zdravili novorojena Zveličarja v kaki bethlehemijski palači, ampak ponižni pastirji v podrtem hlevu, tako tudi mi v tihi skromnosti poramajmo z njimi k jaslicam, proseč Kralja kraljev, naj nas v naših prizadevanjih podpira.

Blagoslovljene in vesela polne božične praznike želita vsem naročnikom, sotrudnikom in prijateljem našega lista

uredništvo in uprava.

Res je, da se je moralo gradbeno podjetje kakor nadzorstvena oblast boriti z izrednimi razmerami, ki so vladale tekom celega leta, vendar te izredne razmere ne bi smele biti vzrok, da je včasih delo kar zastalo v sredi največjih ruševin in blata. Saj bi lokalni faktorji radevolje pomagali nadzorstvu pri pritegnitvi novih strokovnih ljudi kakor tudi večji zaposlitvi pomožnega delavstva, če bi smatrali merodajni faktorji za potrebno, obrniti se do njih. Delo je torej napredovalo nekako samo od sebe, danes nekaj tukaj, jutri zopet na drugem mestu. Slovenskemu delu taka gradnja gotovo ni v čast.

Cestna proga skozi Kranj, ki je modernizirana, je dolga ca 1,2 km ter poteka od Savskega mostu do Berjakovega posestva, kjer se priključi na betonsko cesto proti Naklem. Tlakovanja je z granitnimi kockami. Višinsko se modernizirana državna cesta prilagodi prejšnjemu nivoju ceste z razliko le, da je nivelata od državnega mostu do Lenardičeve hiše pod hotelom „Jelen“ izravnan, na koncu pa je od poti na Savski dvorec ter do konca tega odseka popolnoma preložena. Vzponi ceste so zelo visoki in sicer znaša izravnan del do Lenardičeve hiše ca 6,5%, najvišji vzpon 100% pa doseže od Kopaliske ulice do Jahačevega prelaza. Zadnji preloženi del pa se vzpenja ca 3,5%. Ti vzponi so bili neizbežni, ker ne more cesta nikjer pridobiti na dolžini.

Ceprav se stanje v višinskem pogledu ni dosti izpremenilo, vendar pomeni za mesto Kranj kakor za vso državno cesto veliko pridobitev, ker je sedaj s tlakovanim cestiščem zaključena doba blata in cestnih kotanj. S to cesto začnjen Kranj pridobivati lice modernega mesta. Ker del ceste od Savskega mostu do trga pred „Staro pošto“ ne odgovarja zahtevam moderne prometa, je treba smatrati ta del kot provizorij, ker je generalna trasa tega odseka že projektirana v podaljšani smeri ceste od križišča pri državnem mostu ter pride na dosedanja cesto šele pri državni gimnaziji. Kakor hitro se bodo razmere uredile ter bo država mogla zopet trošiti večje zneske za javne namene, bo treba začeti misliti na že projektirano preložitve državne ceste na tem odseku. Zaenkrat moramo biti bivšemu gradbenemu ministru dr. Mihi Kreku hvaležni, da je pravočasno odobril proračun za tlakovanje cest, ker je obstojala možnost, da ostane ta del ceste res provizorij z gramoznatim cestiščem z vsemi prejšnjimi težavami in nedostaki.

K višinski ureditvi ceste bi bilo še pripomniti, da ureditev Jelenovega klanca in trga pred „Staro pošto“ ni najboljša, ker je na trgu pred „Staro pošto“ cesta sedaj višja, kakor je bila prej, kar pričajo višine robnikov hodnika pri Andrašičevi hiši. Mencingerjev trg bi se lahko malo bolj poglobil, kar bi koristilo vzponu celega Jelenovega klanca. Koristno bi bila sicer velika, ampak bila bi le in stroški ne bi bili neprimerno višji.

Širine vozišča odnosno tlakovanege cestišča pa tvorijo pri tem odseku državne ceste posebno poglavje. V začetku ceste od savskega mostu pa skoro do Kopaliske ulice znaša širina ceste t. j. od robnika do robnika, recimo in piši 6 m in to v dobi motornih vozil, ter na najprometnejši in najvažnejši cesti.

Ta zagata, ki je dolga skoraj 270 m, je edinstvena v celoti modernizirani cestni progi od Ljubljane do Bleda. Povsod na tej progi se poleg tlakovanege vozišča staročesa datuma, ki znaša najmanj 7 m, nahajajo cestni banke-ti, na katerih je vozilu vsaj deloma omogočeno umakniti se. Tako je nastal položaj, da je modernizirano vozišče ožje od prejšnjega. Kako je moglo priti do te izvedbe, je povsem nerazumljivo, ker je ne upravičujejo terenske pri-

like, kvečjemu večji stroški, ki bi bili v razmerju s celim izdatkom za modernizacijo vendarle malenkostni. Poleg tega prvotni načrt na tem odseku ne predvideva hodnika za pešce na desni strani v smeri proti Kranju, v današnji obliki dvignjenega nad nivojem cestišča, kakor je nam znano. Ob tlakovanem cestišču je bil mišljen samo cestni banket, utrjen s peskom, kar bi bilo vsekakor boljše kakor današnje stanje. Gradbeno ministrstvo je imelo sicer do nedavna taka načela glede širin moderniziranih vozišč, vendar prilike niso povsod enake, zato je treba načrt pač primerno utemeljiti. Če bi ministrstvo za zgradbe predloga za večjo širino ne odobrilo, je vendar tu občina, ki bi tudi za ta odsek prispevala, kakor je prispevala za večje cestišče od „Stare pošte“ do palače Pokojninskega zavoda, če bi gradbena oblast to predložila.

Dejstvo je, da je vozišče v tem odseku najmanj 1,50 m preozko, razširiti bi se dalo na desni strani v smeri proti Kranju v škodo hodnika za pešce, ki bi lahko povsem odpadel ali pa imel manjšo širino. Kako široko cestišče se da doseči, nam služi širina iste državne ceste pred gostilniškim vrtom na Laborah. Cesta se tam nahaja v useku. Uporabljiva širina ceste znaša celih 8,7 m in je tlakovano vozišče res da samo tudi 6 m ali tu sta še obojestranska zaščitna pasova po 0,75 m iz betona in asfalta ter koritnica za odtok vode po 0,60 m, po kateri se da tudi voziti.

Od Pesjakove hiše pa prav do vhoda v hotel „Jelen“ je na notranji strani napravljen neokusen betonski zid, pomaknjen prav v cestišče stare ceste. Ta zid izpričuje, da bi se dala cesta zelo lepo razširiti na notranjo stran ovinka, stoji tam čisto brez smisla, ne more služiti pešcem ter je kar odveč. Verjetno je tudi, da ga ni v prvotnem načrtu.

Da se je premalo gledalo na estetsko stran ceste, je tudi križec primer ograja na celi levi strani ceste od Savskega mostu do Lenardičeve hiše. Ograja je iz betonskih stebričkov in plinskih cevi. Taka ograja tja gotovo ne spada in poleg tega so betonski stebrički zelo slabo izdelani. V zvezi nam je zopet Gaščejski klanec, kjer je bila primerna oblika ograje prilagoden okolici, ki pa tudi v začetku ni bila predvidena v obstoječi izvedbi. Ograja dela lice celi cesti ter je res velika škoda, da se pri projektiranju odtosno izvedbi ni gledalo na estetsko stran. V to črto, ki je vidna tja do postaje, bi morala priti masivna ograja,

parapeti, obloženi odnosno zidani iz lomljenca v malti.

Druga slaba točka je tudi ureditev trga pred palačo Pokojninskega zavoda. Cestna uprava bi morala upoštevati, da bo morala biti Jezerška cesta pri njenem začetku v kraitem razširjena, ter bi se morala državna cesta prilagoditi novi širini Jezerske ceste. Ali ne, priključek Jezerske ceste je danes ravno tako ožji kakor pred modernizacijo, širok je samo 5 m, dočim je hodnik pred palačo prebogato širok. Ravno tako ni ugodno rešen zaključek hodnika pred „Bekselnom“. Gostilničar je pridobil precej starega cestišča za postajanje voz, dočim je nova cesta po nepotrebnem tik pred važnim in nepreglednim križiščem ozka.

Vzrok vseh teh nedostatkov pri modernizirani cesti skozi Kranj je v glavnem ta, ker so se merodajni činitelji pri vodstvu stalno izmenjavali ter ti, ki so odredili različna dela, niso dovolj upoštevali lokalnih zahtev in prilik. Vsi Kranjčani so videli, kako si bili izmenjani uvozni robniki na dvorišča, kar se je zgodilo šele po energični zahtevi občine. Ze vzdani vozni robniki so se izkazali kot nemočni in neuporabni. Pri končnem obračunu bo občina primorana ukreniti potrebne korake, da se najhujši manjki odpravijo.

Najlepši del ceste je preložen odsek pri koncu deince skozi Kranj. V tem odseku je po inicijativi občine Kranj napravljen primeren odcep Gosposvetske ulice, tlakovan skoro do vrha. Ta ulični lijak je prav smotno napravljen za dve smeri vožnje. Občino čaka še ureditev ulice do banovinske ceste na Golnik. Vse ta okoliš je sedaj lepo urejen, poudarja ga posebej nova Prahova hiša z monumentalno ograjo.

Cesta je v tem zadnjem delu zelo lepo izpeljana, vzpenja se v lahkem, enakomernem vzponu, ter je zadosti široka, tako da dobi opazovalec prepričanje, da zakoniti predpisi o cestah nekako zanemarjajo odseke skozi naseljena mesta, čeprav so ti najvažnejši.

Pri tej prilici je treba poudariti, da bi morali biti predlagatelji načrtov širokogrudnejši v svojih predlogih ter da bi jih morali vsestransko utemeljiti glede na posebne prilike. Ni verjetno, da bi se v južnih krajih res tako po črki držali predpisanih načel, saj je splošno znano, da so bili v Beogradu porušeni celi mestni okraj, ki niso bili neposredna ovira raznim javnim napravam.

Zimska pomoč

Zivimo v težkih časih, ko divjajo po svetu vojske in uničujejo življenja in premoženja. Mi doma pa smo obvarovani teh viher in uničevanja, vendar kljub temu tudi nad našo državo prihajajo posredno gorja. Živimo v težkih časih, ko divjajo po svetu vojske in uničujejo življenja in premoženja. Mi doma pa smo obvarovani teh viher in uničevanja, vendar kljub temu tudi nad našo državo prihajajo posredno gorja. Živimo v težkih časih, ko divjajo po svetu vojske in uničujejo življenja in premoženja. Mi doma pa smo obvarovani teh viher in uničevanja, vendar kljub temu tudi nad našo državo prihajajo posredno gorja.

Tudi v naši občini so vsled splošnih razmer prizadeti posamezni kot tudi cele družine. Nekateri nimajo dela ali samo skraćeno delo, drugi zopet nimajo možnosti za delo ali jim celo manjka v družini oseba, katera bi z delom redno preživljala družino.

Vemo, da v nekaterih družinah nimajo niti najpotrebnejšega, tako v pogledu živil, obleke in obutve kot tudi v pogledu kurjave. Razne družine prezebajo in gladujejo. Pri tem so najbolj prizadeti otroci, ki doraščajo in potrebujejo še večje oskrbe kot odrasli.

Zima je tu, ki zahteva dvakrat povečane izdatke.

Z ozirom na to se je v celi državi pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vis. kneginje Olgice organizirala zimska pomoč z namenom, da se najbednejšim nudi vsaj borno pomoč, da se jim preskrbi najnujnejšega, t. j. kurjave, živila ter obutve in na ta način omili njih težko in borno življenje. Ta plemenita organizacija je zajela vso državo in je tudi kranjska občina na svoji zadnji seji izvolila poseben odbor z nalogo, da organizira zimsko pomoč v občini Kranj. Odbor je na eni seji razpravljal o tem vprašanju ter sklenil nabirati prispevke. Dohodki lahko dotekajo iz raznih virov. Predvsem apeliramo na tovarnarje, trgovce, obrtnike in premožnejše sloje, da mesto običajnih koledarjev, božičnih in novoletnih voščil in raznih drugih daril čim več prispevajo za zimsko pomoč. Nadalje apeliramo na vsa društva in tudi prireditelje raznih zabav in drugih prireditev, da pribijajo gotov znesek pri vsaki vstopnici kot prispevek za zimsko pomoč. Ta pribitek naj bi bil prilagoden značaju in pomembnosti prireditve.

Odbor za zimsko pomoč bo tudi organiziral pobiranje prispevkov, predvsem v denarju ter sta se za to pobiranje hvalevredno in vneskov odzvali karitativni društvi t. j. Vincencijeva družba v Kranju in Kolo jugoslo-

vanskih sester v Kranju, kateri organizaciji bosta potem svojih ugodnih članic pobirali v prihodnjih tednih denarje in slične prispevke ter s tem opozarjamo občinstvo, da to plemenito akcijo čim bolj podpre in se radevolje odzove. Nabiralke prispevkov naj občinstvo z umevanjem težkega položaja bednih vljudno sprejme ter prosimo, da se z največjo uvidenostjo in dobrohotnostjo naklanja čim večje prispevke.

Po zadnji seji tega odbora je nenadno umrl veliki slovenski voditelj, rodoljub in državnik g. dr. Anton Korošec, ki je sam zgled dobrote in podpornika revnih in ubogih, ki je vse razdal med uboge. Pa tudi so sicer Slovenci brez razlike dolžni oddolžiti se velikemu delu našega velikega voditelja, da vsak čim več daruje zimske pomoči, ker bodo s tem deležni najbednejši blagega duha in značaja velikega pokojnika. Radi tega prosimo vse, da iz posebnega namena za počastitev spomina velikega pokojnika darujete čim večje prispevke.

Opozarjamo vse, da se ta zimska pomoč razteza do Velike noči 1941 in da v tem času ne bo policijska oblast dovoljevala nobenih nabiralnih akcij ter bodo s tem vsi sloji imeli priložnost za to zimsko pomoč darovati z enkratnim zneskom ali v večkratnih obrokih čim večje zneske.

Odbor bo sestavil tudi primeren letak, katerega si bo lahko vsakdo na vidnem kraju nabil ter bo tudi v letaku naznačeno da se je dotičnik odkupil z darovi za zimsko pomoč.

Večji darovalci bodo objavljeni tudi v lokalnem tedniku „Gorenjec“ z imenom in navdobo zneskov.

Pomoč je nujno potrebna!

Odbor za zimsko pomoč občine Kranj.

Predsednik:
dr. Igo Šilar.

✱

Za zimsko pomoč so darovali v počastitev spomina voditelja Slovencev g. dr. Anton Korošec: Tovarna Jugobruna v Kranju 10.000 din. Elektrarna Vinko Majdič Kranj 500 din.

„Československa beseda“ v Kranju je ob smrti dr. Antona Korošca darovala Vincencijevi družbi v Kranju din 200.— v počastitev velikega politika in prijatelja Čehov in Slovkov. Vincencijeva družba se na tem mestu najlepše zahvaljuje.

Škofja Loka postaja velika

Po rajni je dobila popolnoma novo predmestje. Mesto se razširja proti severovzhodu.

Veliko beremo po časopisih o velikem Kranju, o veliki Ljubljani, o velikem Mariboru itd. S pridevkom „veliki“ hočemo označiti napredek, ki so ga bila deležna naša mesta po svetovni vojni. Velik je ta napredek, ki je znak svobodnega, zdravega, pridnega slovenskega človeka, ki pridno kakor čebelica gradi in snuje, ker ga več ne tišči jarem robstva. Ne med zadnjimi v napredku in v svojem razvoju pa je Škofja Loka. Da svojo trditve kolikor mogoče utemeljimo, hočemo v nekaj vrstah pokazati razvoj mesta po vojni, to je zadnjih 20 let.

Konec vojne je našel Škofjo Loko na njenem starem teritoriju, katerega je obsegala že nekaj stoletij nazaj, ko je bila stisnjena med Poljansko in Selščico ter hrib Krancelj. Edino pomembno predmestje je bilo Kapucinsko s kapucinsko cerkvijo, štirimi gostinami, le-karno, dvema trgovinama, dvema mlinoma in nekaj hišami. Ves obsežen prostor pod Kamnitnikom, proti Suhi in proti Podpulferci je bil popolnoma nezazidan in je bil delno polje, največ pa groblja, zaraščena z vrhami, kjer so zelo pogosto taborili cigani.

Škofjo Loko pa je našel konec svetovne vojne tudi gospodarsko popolnoma strto. Velika Krenerjeva tovarna za sukno, ki je v bivši Avstriji zelo slovela, je obstala. Ljudje so ostali brez zaslužka. Glavnikarska obrt, ki je dala glavni zaslužek skoro četrtini mestnega prebivalstva in je imela svoj glavni sedež v Puštalu, je bila na tem, da popolnoma preneha. Ljudje se niso mogli izseljevati nikamor. Draginja je bila podobna sedanji. Povrh še povojni krči, tako da je mestu grozila temna in nevesela bodočnost.

Novo gospodarsko življenje je prineslo v mesto podjetje „Sešir“, ki je leta 1920 prevzelo Krenerjevo tovarno. V letu 1921 so tovarno popolnoma preuredili, tako da je lahko še tisto leto začela z izdelovanjem klobukov. Okoli 200 delavcev domačinov je dobilo kruh in delo. Iz tiste dobe datira tudi „Elektrarna Škofja Loka d. d.“ in zgraditev vodne električne centrale na Selščici. V razdalji štirih let do leta 1924 se v mestu ni mnogo zidalo. Nato so pa prišle l. 1924. in 1926. strašne vodne katastrofe, ki so skoraj popolnoma uničile vse fužinsko predmestje. S podporami in velikimi žrtvami so hiše popravili, nekaj pa so jih podrli.

Pravo stavbno gibanje in z njim tudi veliko gospodarskega življenja pa je prineslo k nam l. 1928, ko se je pod Kamnitnikom začela graditi vojašnica kralja Petra II. Prihod vojakov l. 1929, ki je pomenil tudi gotov dotok denarja v mesto in z njim vedno večjo potrebo po stanovanjih. V teh letih pa se je pričela poznati

tudi pri nas industrializacija Kranja. Nešteto delavcev je pohitelo v Kranj v tovarne. Ta dvojni dotok sredstev je ugodno vplival na razvoj trgovine, obrti, pa tudi na gradbeno delavnost. Na prostoru pod Kamnitnikom je v teku 10 let zrastle celo predmestje, nazvano Novo predmestje, ki šteje danes že 56 stavb. V Kapucinskem predmestju je zrastle moderna šolska stavba in še 7 drugih vil. Tu je tudi zrastle nova Thalerjeva tovarna odej.

Vincarje so se spremenile od leta 1935 naprej v pravo predmestje. Tu sta Thaler & Brumen zgradila v tem letu tekstilno tovarno, ki so jo leta 1939 še povečali. Poleg tovarne je zrastle še večje število delavskih stanovanjskih hiš. Ob cesti v Poljansko dolino je bilo zgrajenih 7 novih stanovanjskih hiš. Pa tudi v mestu samem je bilo vsaj kakih dvajset hiš podrtih in na novo sezidanih, nešteto pa je bilo prezidav in popravljen. Med drugim naj omenimo le popolno preureditev farne cerkve iz leta 1932.

Tu smo čisto na kratko opisali razvoj mesta na ozkem prostoru mestne občine. Iz teh podatkov je razvidno, da se mesto razširja na ravni prostor pod Kamnitnikom, ki bo tekom 10 let gotovo zazidan. Tu bo jedro velike Škofje Loke, a ves razvoj mesta bo šel še dalje. Nujno se bo v najkrajšem času pokazala potreba po pridružitvi najbližje okolice k mestni občini. Že danes ves razvoj kaže v to smer. Vas Puštal je že danes z velikim številom novih stavb postala že pravo predmestje. Še bolj pa pritiska ves razvoj mesta na občino Stara Loka in sicer v smeri proti kolodvoru. Ta razvoj bo še pospešila nova betonska cesta, ki bo v bližnji bodočnosti tvorila skoraj tri kilometre dolgo zazidano cesto. Že sedaj je ob cesti vse polno novih stavb in že se vidijo obrisi nove razširitve mesta. V to smer razvoja sili ravnina, kolodvor, velika lesna industrija. Še bolj pa nova predilnica.

Lahko rečemo, da je v zadnjih dvajsetih letih zrastle v bližnjih vaseh, ki vse teže na mesto, vsaj kakih tristo novih stanovanjskih hiš, ne všteti dveh velikih lesnih industrij, predilnice, valjčnega mlina, delavnic za torbarstvo, tehničnega oddeljenja, ki vse dajejo našim ljudem gotov zaslužek, mestu pa obetajo lep in hiter napredek zlasti v gospodarskem oziru.

Če upoštevamo vsa ta dejstva, pridemo do sklepa, da se Škofji Loki obeta lepa bodočnost. Zeleti bi bilo, da bi vsaj v dolednji bodočnosti spoznala, kako nujna bi bila spojitve mesta in okolice v eno samo močno gospodarsko enoto — v eno samo občino, ki bi ves razvoj vodila z enotnimi pogledi in ustanovila tako — veliko Škofjo Loko.

J. J.

Delavski obzornik

Kranjski čevljarji pomočniki v boju za boljše gmočne pogoje.

Trajno naraščajoča draginja, ki spravlja v težak položaj vse stanove in poklice, prizadeva težke skrbi tudi pomočnikom čevljarje obrti. Njihov položaj je težji še zato, ker v tej stroki gorenjski pomočniki nimajo nikakega kolektivnega razmerja in medsebojne urejenosti. Tak gospodarski položaj jih je prisilil, da so pred mesecem započeli mezdno gibanje v svrhu poboljšanja gospodarskih prilik in ureditve kolektivne pogodbe. Ker pa zakonu predpisani prostopik ni dal zaželenega uspeha, so pomočniki prejšnjo soboto izglasovali stavko in jo tudi delno izvršili. Pri vseu gibanju sodelujejo poleg SDSJ tudi Zveza združenih delavcev v Kranju ter Delavska zbornica v Ljubljani. Bistvo nesporazuma je

razvidno iz zapisnika, napravljenega na zadnji poravnalni razpravi v Kranju.

Do podpisanja kolektivne pogodbe bi bilo prišlo, toda ker so čevljarji v Kranju v istem položaju kot čevljarji Tržiča, obstoji možnost prevelike konkurence Tržičanom, ki niso vezani na kolektivno pogodbo. Zato so zahtevali da se tudi v Tržiču podpiše kolektivna pogodba, na kar pa delavske organizacije zaenkrat še niso pristale in do sporazuma ni prišlo.

„Delavska politika“ je v svoji zadnji številki med drugim o tem gibanju napisala tudi vest, da ima ta organizacija med pomočniki organiziranih samo tri delavce. Kdo je izvrstno podvrgel to neresnično trditve, nam ni znano. Žal pa nam je naivnosti voditeljev. Zato to zmotno mišljenje rade volje prepusimo njim samim, za nas je kartoteka večje važnosti kot taka nagajivost.

W.

Gospodarstvo

Zivinorejci, ne zanemarite letos molznih in plemenskih krav.

Ko pridete danes v hleve v kranjski okolici, vam marsikje tudi najpreudarnejši zivinorejci zagotavljajo: „Letos pa ne pokladamo nič preš, so predrage; letos bomo krmili samo z doma pridelano mrvo in slamo.“

Res so preše (lanene tropine) drage, menda din 4.— za kg, kljub temu pa bi bilo treba preudariti, če ne bi kazalo dobrih molznih krav, predvsem onih na „frišnem mleku“ krmiti tudi s prešami.

Prav dobra molznica zamore vendar prve mesce po teletu ob dodatku 1 kg preš k srednje dobri krmi (pol dobrega sena, pol ovsene slame in kakih 10 kg pese) zvišati mlečnost dnevno za 4 do 5 litrov.

Otrobi, krmilne moke in žito zamorejo v količini po 1 kg ob danih pogojih dvigniti mlečnost le za povprečno 2 litra na dan.

Atelje za moderno fotografijo in povečanje slik

Foto
Jug
Kranj

Delo in življenje dr. Korošca

Kakor odprta knjiga leži pred nami življenje velikega Slovence, politika in rodoljuba dr. Antona Korošca. Stran za stranjo je izpolnjena z nesebičnim, požrtvovalnim delom za narod in državo. Mnogo je še praznih listov, ki jih bo izpisala zgodovina in dala ves ogromen pomen njegovemu dolgoletnemu delu.

Oglejmo si v kratkih potezah njegovo življenjsko pot.

Dr. Anton Korošec se je rodil 12. maja 1872. v sru zelene Štajerske, v mali vasici Biserjanah pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Zibelka mu je tekla v preprosti kmečki hiši, ki mu je dala tudi globoko versko in slovensko vzgojo. Osnovno šolo je obiskoval doma, gimnazij pa v Ptuj in pozneje v Mariboru, kjer je bil gojenec dijaškega semenišča. Po maturi je stopil v bogoslovje in je bil posvečen v mašnika 25. junija 1895. Kaplanoval je na Sladki gori pri Ponikvi in v Marenbergu, nato pa je nastopil službo učnega prefekta v dijaškem semenišču v Mariboru. Medtem je študiral in promoviral za doktorja bogoslovja v Gradcu leta 1905.

Že v svoji mladosti je dr. Korošec posegel v narodnoprosvetno delo. V gimnaziji je bil sprejet v mariborsko Slovensko dijaštvo društvo, katerega najboljši delaven član je kmalu postal. Obenem je začel delovati tudi v tisku. Dopolnil je v "Slovenskega gospodarja", v bogoslovski list "Lipica" in v "Slovenca". L. 1898 je postal urednik "Slovenskega gospodarja", ki ga je v nekaj letih zelo dvignil in razširil. V maršičem je bil učenec Janeza Evangelista Kreka.

V časopisu se je boril za pravice štajerskih Slovencev v jezikovnem in sodnopravem pogledu ter je bil zaradi napadov na Nemce tudi obsojen. Začel je zbirati svoje politične somišljenike in skupno z njimi začel nastopati na shodih in po društvi ter buditi narodno zavest. Ustanovili so politični štirinajstrednik "Naš dom", katerega urednik je bil nekaj časa tudi dr. Korošec. Na političnih shodih je začel nastopati vedno odločneje in zahtevati ustanovitve slovenske katoliške kmečke stranke. L. 1902 je že kandidiral kot poslanec pri deželnozborskih volitvah, je pa propadel in se je nato s tovariši posvetil organiziranju mladine v fantovskih in dekliskih zvezah, ki so dobile svoje središče v pododboru Slovenske krščansko-socialne zveze v Mariboru. L. 1906 je bil Korošec izvoljen kot poslanec v avstrijski državni zbor in je svoj okraj zastopal v njem vse do zloma habsburške monarhije, potem pa ves čas v jugoslovanskem narodnem predstavništvu, tako da je po letih parlamentarnega udejstovanja najstarejši slovenski in eden najstarejših jugoslovanskih parlamentarev.

Po končni ločitvi duhov na Štajerkem leta 1906, je bil Korošec izvoljen za predsednika novoustanovljene oz. osamosvojene Slovenske krščansko-socialne zveze na Štajerskem. L. 1907 se je ustanovila politična stranka pod ime-

nom „Slov. kmečka stranka za Štajersko“, ki jo je vodil dr. Korošec s požrtvovalnim delom. Zlasti je poudarjal pomen gospodarske in prosvetne osamosvojitve slovenske Štajerske. L. 1909 je ustanovil časopis „Stražo“, s katerim je dosegel, da je pri volitvah Slovenska kmečka zveza za Štajersko zmagala. Korošec je postal predsednik Slovenskega kluba v deželnem zboru.

Na tem mestu je zahteval združitev slovenske Štajerske in Koroške z ostalimi jugoslovanskimi pokrajinami v eno upravno celoto in vodil zaradi zatiranja Slovencev obstrukcijo v deželnem zboru. V hrvatsko-slovenski zajednici poslancev je Korošec postal po odhodu dr. Šušteršiča predsednik in l. 1917 je bil izvoljen za predsednika Jugoslovanskega kluba poslancev. V teh najtežjih časih se je pod vodstvom in po navodilih dr. Korošca začelo veliko narodno gibanje, označeno z majsko deklaracijo, ki jo je prebral dr. Korošec 30. maja 1917. Ta deklaracija je postala temelj vsemu narodnemu gibanju Slovencev, ki je prineslo mnogo tabarov, na katerih je govoril največ dr. Korošec. Na njegovo pobudo so prejeli majniško deklaracijo tudi Hrvatje in muslimani.

Tedaj je prišel čas, ko se je začela svitati zora Jugoslovanom. V Zagrebu je bilo ustanovljeno Narodno višje Slovencev, Hrvatov in Srbov in njega predsednik je postal dr. Korošec. Narodno višje je sklenilo in proglasilo brezpogojno združitev avstrijskega ozemlja Srbov, Hrvatov in Slovencev z ostalimi jugoslovanskimi pokrajinami. Da bi tej zadevi dal poudarka in se o položaju poučil, je Korošec odšel v Ženevo, kjer je s Trumbićem in Pašićem zahteval od zaveznikov, da priznajo Narodno višje kot vladno za Jugoslovane bivše monarhije. Tu se je določila tudi osnova za združitev naših pokrajin s kraljevino Srbijo.

Nato je dr. Korošec v tej zadevi odšel tudi v Pariz, medtem pa se je 1. decembra 1918 proglasila v Beogradu kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. V prvi vladi nove države je bil dr. Korošec podpredsednik. Naslednje leto je dobil ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje, l. 1920 pa prometno ministrstvo. Nato je vedno zavzemal vidne položaje skoraj v vseh vladah. Vesničvi vladi je predložil avtonomistični načrt ustave, vplival pa je tudi na Protiča, da je vzel v svoj ustavni načrt Slovenijo kot samostojno pokrajino in slovensčino kot državni jezik. Od konstituantne je bil dr. Korošec zvest svojemu proticentralističnemu programu.

Njegov ugled je stalno rasel in l. 1923 je po volitvah že mogel upravičeno govoriti v imenu slovenskega naroda. Njegova zasluga je, da so Hrvatje opustili svojo abstinenčno taktiko. Poleti l. 1927 je sklenil z Vukičevićem volilni sporazum „blejski pakt“ in postal naslednje leto notranji minister. Po demisiji Vukičevićeve vlade je sestavil novo vlado dr. Korošec ter postal min.

predsednik, hkratu pa je obdržal notranje ministrstvo.

Prišel je 6. januar 1929, z njim razveljavljanje Vidovdanske ustave in razpust narodne skupščine. V novi vladi generala Živkovića je sodeloval splošno kot minister za promet in pozneje za gozdove in rudnike tudi dr. Korošec, a je kmalu odstopil. Posvetil se je zdaj v glavnem vprašanju združništva, postal predsednik združnega saveza in honorarni profesor za združništvo na beogr. univerzi.

Politične razmere so se pri nas vedno bolj zaostrovale in prišlo je leto 1933, ko je bil dr. Korošec pregnan iz Slovenije na otok Hvar. Po tragični smrti našega kralja v Marseilleu je nastopil v Beogradu spet svojo politično pot, potem ko je preživel izven Slovenije 21 mesec. L. 1935 je prevzel notranje ministrstvo. Na tem položaju je blazil politične strasti, opozarjal na dragocenost pridobljene svobode in tako utiral pot političnemu pomirjenju in narodnemu sporazumu. V tem času je zastavljal tudi vse sile, da bi slovenski narod dobil končno izpolnitev vseh tistih želja in zahtev, ki si jih je kot

Dr. Anton Korošec kot državnik

Cover bivšega ministra Magaraševića

Doktor Anton Korošec, predsednik senata kraljevine Jugoslavije, zapuša življenje na tem svetu in gre na svojo poslednjo pot iz doma narodnega predstavništva, kateremu je skoraj dve leti stal na čelu kot predsednik in kot neutrdni delavec, ki je svojo dolžnost tudi na tem položaju izvrševal do kraja v vdanosti in najstrožjem izvrševanju ter spoštovanju visoke naloge, ki mu je bila v senatu zaupana. Politik štirideset let je preživel dr. Korošec svoja zadnja leta in dneve v parlamentarni delavnosti, ki jo je bil začel v avstrijskih delegacijah in službi za pravice slovenskega naroda, v borbi za osvoboditev in zdinjenje Jugoslovanov ter ustvaritev Jugoslavije. Ta del svoje sijajne politične delavnosti končuje dr. Korošec v prestolnici svobodne kraljevine Jugoslavije in ob zdinjenih in svobodnih Srbih, Hrvatih in Slovencih.

Ni naključje, da je dr. Korošec poleg predsedništva senata kraljevine Jugoslavije v poslednjih dneh svojega življenja opravljal še eno dolžnost, dolžnost ministra prosvete, ker je bila duhovna moč dr. Korošca v poslednjih dneh tako ogromna in intenzivna, da je v službi kralja in domovine neprenehoma in zavestno dajala iz sebe vse pri tem delu, ki mu je bilo zaupano. Toda ni pozabiti niti to, da je dr. Anton Korošec leta 1912 v dunajskem parlamentu zastopal pravice Srbije zaradi izhoda na morje in govoril o srbskih zmaga v balkanski vojni preroško vzkliknil: „Srbske zmage so tudi naše zmage!“

V dunajskem parlamentu je dr. Korošec v polnem razmahu vojne brez pridržka govoril o mučeniškem narodu in s tem popisal list svoje osebné zgodovine ter list v zgodovini parlamentarizma, strani časti in hrabrosti kot primer vsakemu moralnemu političnemu borcu.

Majska deklaracija iz leta 1917, kot prvi načrt jugoslovanskega političnega telesa pojasnjuje z deklaracijo Narodnega veča od

narod s svojo kulturo hotel ustvariti. Pri volitvah 11. decembra 1930 ma je za to delo slovenski narod izrekel priznanje in zaupnico, kakršne doslej še nikdar ni dobil noben slovenski politik.

Ko se je malo po volitvah dr. Korošec umaknil iz notranjega ministristva, je bil ob tem odlikovan z najvišjim odlikovanjem Karadjordjeve zvezde 2. stopnje. Kmalu nato je prevzel predsedstvo senata. 26. avgusta 1939 so bila dolgoletna prizadevanja dr. Korošca kronana s sporazumom med Hrvati in Srbi. Dr. Korošec se je boril naprej za pravice Slovencev in v zahvalo mu je Ljubljana podelila častno meščanstvo. 11. junija 1939 pa mu je izročil 322 slovenskih občin diplome častnega občanstva. 17. decembra 1939 je bil imenovan za častnega doktorja ljubljanske univerze.

V zadnjih časih, ko divja vojna po Evropi, je kot predsednik senata opravil več težkih nalog v korist naše države. 29. junija 1940 je bil imenovan za ministra prosvete. Takoj po nastopu je pokazal smernice, ki naj vodijo našo bodočo prosvetno in kulturno politiko. Sredi tega dela za dobrobit naroda in boljšo bodočnost Jugoslavije pa ga je Vsemogočni poklical k sebi, poklical našega slovenskega voditelja, ki nas je pripeljal iz črnih dni v sonce svobode.

19. oktobra 1918 najintimnejšo politično vero v program dr. Korošca, za katerega se je on dejansko vedno boril. In ta je „zdinjenje vsega našega naroda, Slovencev, Srbov in Hrvatov na vsem njegovem etnografskem področju ne glede na katero koli pokrajino ali državno mejo v edino, suvereno državo“. — Preveč je reči, da je glede tega programa ostal dr. Anton Korošec brezkompromisen skozi vse svoje življenje in v vseh obdobjih politične zgodovine naše mlade države in povsod v svoji politični delavnosti. Nova doba mu je poleg parlamentarne delavnosti naložila še nove, resne dolžnosti.

Poleg tega je moral v parlamentu, ki je posebno markanten v prvih letih svojega državnega življenja, sprejeti še druge posle in naloge. Minister v najvažnejših resorih, predsednik vlade v kritičnih časih, politični vodja, in to ne samo Slovencev, je globoko pojmoval državo in bitje državnega življenja, njene potrebe, njene težave in krize, pogoje in možnosti za njen napredek in utrditev. Jugoslaviji je dajal svojo pomoč in sodelovanje z vso svojo silo razumnika, velikega rodoljuba in proizkušnega državnika. V tem trajnem in globokem čutenju za državo dobimo pojasnila za politična dela in odloke našega velikega pokojnika. Njegova politična delavnost se bo v zgodovini še bolj videla, ko bodo zamegljeni momenti sedanjosti pred čistimi ugotovitvami ter tolaženji odnošajev ter stališča pravega politika do države.

Dr. Anton Korošec je utrdil zamisel in vzoredno življenja in ciljev vseh Jugoslovanov.

V svojih govorih pri političnih delih je posredno ali neposredno do poslednjega časa dr. Korošec pošiljal na nas vso to bitno zahtevo državne in narodne svobode ter obstanka. Njegovi politični govori, njegov politični nauk, vse je polno smernic za prirodno združevanje in za povezovanje akcij v političnem življenju

Jože Godina, Jesenice:

Spominčki na voditelja

Dokler je dan in hodimo v svetlobi sonca, so nam lučke odveč. Ko pa to božje žarišče zatone, prižgemo svetilke in aas tudi neznanne, brleče lučke tako prijetno spominjajo na dnevno svetlobo.

Naj prižgem nekaj takih lučk-spominčkov na začelo sonce, na našega, še komaj nekaj dni v slovenski zemlji potivajočega voditelja. Prižgimo jih, te lučke spominov, da se nam bo vsaj zdelo, kakor da je še vedno med nami. Saj kar nečemo verjeti, da ga res ne bo več sem na Gorenjsko, k Sv. Križu, na Golico in v črno Tamar, ki su mu je zdel najlepši kraj na svetu. Prižgimo jih vsi in naj gorijo kakor morje svetle o vseh svetlih na pokopališču. Jaz jih nimam bogve kaj, drugi jih bodo imeli več in važnejših, toda meni so neznan-sko dragi...

Prvič sem videl in slišal našega pokojnega voditelja na tistem znamenitem deklaracijskem taboru v St. Vidu pri Ljubljani. Sedanjí župnik Tumpej (v Beogradu) me je nagovoril, da sem ga šel poslušati iz Ljubljane, kjer sem bil na študijskem dopustu z bojišču. Bil sem v uniformi. G. Tumpej mi je govoril o deklaracijskem gibanju. Jaz sem mad potjo v St. Vid večinoma molčal. Prvo vzgojo sem pač užival v madžarskih šolah kot madžarski državljani v sedanjem Prekmurju in se kar ni-

sem mogel vziveti v to, da bi bila dežela ograde krone sv. Stefana razbita. Z vsem zanimanjem in vso pazljivostjo sem poslušal dr. Korošca in gledal valove ogromne množice poslušalcev. Domov grede sem čutil, da sem doživel prevrat. Čez dva meseca sem se že moral v tirolskih gorah zagovarjati pred poveljnikom češkim Nemcem, ker je opazil nad mojimi ležiščem v kolibi v gozdu Campo Cavallo pripeto razglednico s sliko dr. Korošca, ki mi jo je poslal g. Tumpej. Neki dan me je namreč obiskal in opazil sliko. Zapičil je svoj pogled vanjo, bil nekaj časa tiho, nato me pa samo rezko vprašal, če sem nacionalist. Naprej sva govorila pri zaslišanju. Videl sem, da je Koroševa slika že takrat pomenila program, idejo. Mene je tista preiskava še bolj navezala na to osebo, na ta program. Moji tovariši, sedanji državni pravnik dr. Lučovnik mi je pa ravno nekako v tistem času naročil še list Jugoslovan.

Konec oktobra tistega leta smo nekateri Slovani (Čehi in Poljaki, jaz pa Slovenec) s pomočjo poveljnika in postajnega načelnika ozkotirne železnice, ki je vodila z gora v dolino Adiče v mesto Auer, zapustili štab 5. inf. divizije in srečno ušli ujetništvu. Peljal sem se kar domov v Prekmurje. Na progi Spilje - Ljutomer je bilo zelo živahno. Govorili so samo o Jugoslaviji (ki je bila med tem že oklicana) in o dr. Korošcu. S čudovitim navdušenjem so izgovarjali obe ti imeni. Zdi se mi, da je moral nekaj dni prej biti shod v Ljutomeru in je

menda dr. Korošec govoril na njem. Gospa, ki je sedela meni nasproti, mi je vedela čisto po žensko povedati, da „dr. Korošec tudi zato uživa tako vsestransko zaupanje in ljubezen, ker je tako lep!“

Ko se je decembra 1918 dr. Korošec vrnil iz Pariza v Ljubljano sem že sodeloval pri manifestacijah po ljubljanskih ulicah, 24. dec. tega leta pa vstopil kot prostovoljec v jugoslovansko vojsko proti Madžarom. V Soboti sem bil nato ujet in ko smo 3. jan. 1919 stali pred puškami, da nas ustrelje, smo se na mojo pobudo domenili, da preden počijo puške, zakličemo: Živela Jugoslavija! Se tam sem se spomnil na dr. Korošca. Njemu se imam zahvaliti za narodno zavednost.

Po srečnem begu iz ogrskega ujetništva preko Avstrije v Maribor sem šel najprej poročat generalu Maistru poveljniku slovenskih severnih čet. Vprašal sem ga, kaj bo s Prekmurjem, kaj namerava ukreniti. In spet je med prvimi padla beseda dr. Korošec. Rekel je, da je glede naše severne meje optimist, tako da se je izjavil dr. Korošec. „V vladi v Beogradu je dr. Korošec podpredsednik, na pariško konferenco sta pa šla dva izborna eksperta, dr. Kovačič in za Prekmurje dr. Matija Slavič. Meni daje to veliko upanja na ugodno rešitev!“

Mislím, da je bilo mesca februarja ali vsaj marca 1919. Vžemuno so bile še franc. čete senegalskih črnec (s solunske fronte). V Beograd sem prišel z deputacijo ogrskih Slovencev, ki smo prišli prosit, da Jugoslovani zasedejo

Prekmurje. Deputacijo je vodil g. tovarnar Kukovec iz Ljutomeru. Seveda smo šli najprej k dr. Korošču, podpredsedniku vlade. Takrat sem prikratk govoril z njim. G. Kukovec je poznal. „Kako pa kaj vi socialisti ali komunisti v Ljutomeru,“ je šaljivo nagovoril svojega skoraj rojaka. Vedrost in šaljivost je dr. Korošca menda vse življenje spremljala.

Med tem so nam že začeli streei s črno kavo, turško. V razgovoru sem opazil, da dr. Korošec pozna prekmurški narodni problem bolj kot jaz. Dr. Matija Slavič mi je pri drugi zasedbi Prekmurja povedal, da je dr. Korošec že kot bogoslovec imel veliko stikov z bogoslovci iz Prekmurja. Že takrat sem občudoval veliko modrost in spretnost dr. Korošca. Njega ni bilo treba pridobivati in prositi za Prekmurje. Navodilo nam je pa dal, da naj gremo k predsedniku Protiču in vrhovnemu vojnemu poveljniku vojvodi Mišiču. Našo deputacijo je spretno izbral in podprl dr. Slavič v Parizu, nadvojvoda Mišič nam je pa dal na razpolago vojni aeroplan, ki je še mesca marca metal na Prekmurjem letake z narodnostno vsebino. Z deputacijo ste zainteresirali najbolj merodajne v Beogradu. To je važno za končni uspeh, je ocenil naše prizadevanje. Nekaj mi je posebno ostalo v spominu. Ni se prav nič pohvalil, niti s tem, da bi rekel, da bo skušal naše želje upoštevati ali kaj podobnega. Iz dejanj in od drugih smo zvedeli, kaj vse je storil za Prekmurje.

(Dalje prihodnjte)

Srbov, Hrvatov in Slovencev za boljše dni Jugoslavije, za njeno moč in napredek. Kot prvi slovenski rodoljub in zvesti sin Slovenije je vedno varoval slovensko narodno individualnost, toda poleg tega je imel jugoslovnsko politično čutenje, v katerem se njegov močni slovenski narodni duh ni nikdar utopil. Dr. Anton Korošec ni bil doktrinar, Jugoslovan in asimilacionist, toda živel je za Jugoslavijo in jo nosil globoko v svojem srcu. Njegovo zanimanje za vse kraje Jugoslavije je šlo daleč čez okvir strankarskih koristi. On je enako ljubil Sloveuijo kakor Južno Srbijo, Vojvodino, Hrvatsko, Bosno in Črno goro. Ni dajal mnogo izjav, ker je bil moder in stvaren, toda enega ni mogel skriti: Njegova potovanja po Jugoslaviji, ki so jasen dokaz njegove ljubezni do vse države in do vseh njenih sestavnih delov. Nedavna pot v Skopje in Južno Srbijo, obisk v Zagrebu in Hrvatskem Zagorju, števil-

ni obiski v Sumadiji in Vojvodini ter stalna potovanja v njegovo Slovenijo povedo mnogo in odkrivajo točke ter področja njegovega državniškega zanimanja in rodoljublja, za katere nam ni treba iskati besedi.

Veliki pokojnik sedaj končuje vrsto svojih potovanj in se vrača iz razžaloščenega Belgrada v dobro znani smeri v Slovenijo, ki ga pričakuje v globoki žalosti. On ne odhaja iz hiše žalosti, ampak iz hiše svoje delavnosti odhaja veliki sin Jugoslavije, vdani sluga Bogu, kralju in domovini: odhaja iz senata kraljevine Jugoslavije. Danes, ko lebdi nad vso Jugoslavijo, od Maribora do Subotice, Splita in Djevdjelije zla vest o smrti dr. Antona Korošca. člani senata kraljevine Jugoslavije ob slovesu s svojim vzornim predsednikom in potopljeni v bol kličemo v globoki hvaležnosti: Večen mu spomin in večna mu slava!

Joža Herfort:

Beli molk

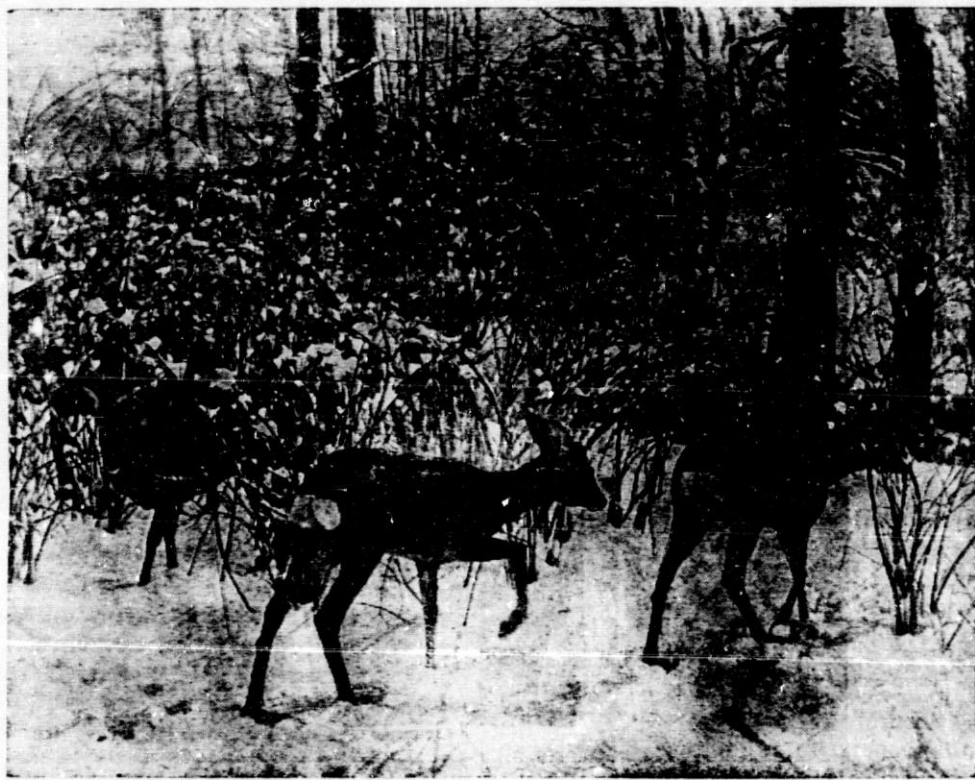
Strme čeri so se zavile v rahle megle, sonce, tisto pozno zimsko, brez toplote in moči, je dobilo prav rahlo obdret. Po zraku je zadišal sneg. Logar Matej, stara gorenjska grča, si je otovoril sena in soli, pa šel s počasnim, togim korakom proti krmišču. Tedaj, ko se bliža svetli božični čas in ko zadiši po snegu, oskrbi Matej svojo ljubo živinico — divjad; šele potem si pripravi grmado mahu in nabere borove smole — za jaslce in za kadilo, za vse tri svete večere hkratu. Lahka okovanka in težki čevlji pa puška in kramžarji (derez) počivajo le od svetega večera do svetih Treh kraljev, sicer pa je Matejev dom gora in log.

Dolinski mraz je popustil, kajti Matej je bil že visoko v gori. Krmišča srnic so bila še nedotaknjena, le tu pa tam je bil izpuljen šop sena ali razmetan vejniki. Zatpal je seno in pobral suho zelenje vejnika, zataknil ob krmiščni stranici kos kamene soli in tiho zapustil nižja krmišča ter šel v vas k črnim gorskim vragom h — gamsom. Plaho so se umaknili s prisojnih leg med čeri in obokaste skale, kamor ne bo strupeni krivec nanosil snega. Le sem je Matej prinesel sena za najtežje zimske ure. Proti domu gredoč si je nabral mahu in pregledoval pasti za kune ter prišel pod večer tih in spokojen domov.

Sveti večer! Logarica je ze pripravila žerjavico za kadilo in brinjevo vejico za blagoslovljeno vodo. Oba logarjeva psa sta se tiščala pri peči, gospodar, tihi in vedno molčeči Matej je vlekel svojo pipo, nato pa, ko ga je poklicala žena s svečanim glasom, moško odšel v kuhinjo, vzel živo žerjavico in nasul vanjo bo-

živalca nima časa niti krikniti. Pa je to večsah samo drobna miška, majhen ptiček, ali pa tudi zajček, jereb, divji petelin, srna! Mnogo je že čital belo knjigo logar Matej in vselej je bilo njegovo srce žalostno, saj se mu je slednja živalca smilila; zares čuteče srce je imel! Še tedaj, ko je našel v pasti lisico ali zlatogrbo kuno, mu je bilo hudo, čeprav je vedel, da bo dobil za kožušček lepe, svetle novce, da bo družina lažje živela! In pri lovih na pogonih! Le take lovec je imel rad, ki niso hodili na lov zato, da bi ubijali nedolžne živalce in prelivali njihovo kri, pač pa so naravo ljubili, jo oboževali tako, kot on, logar Matej! Kako nerad je ustrelil pred Božičem zajca za gospoda župnika, orožniškega stražmojstra in nadučitelja! Tedaj si je vneto zatrjeval, da vrši svojo službo in dolžnosti. Šele potem je ukruvil kazalec, pomeril pa tako, da zajčja para ni imela niti časa poslednjič žibrcati. Nič zato, če se je vaška gospoda pritoževala, da škriplje med mesom svinec!

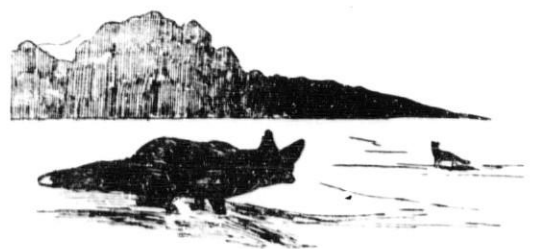
Potok, žuboreč pod Matejevo kočo, se je zgubil in zaspal pod ledom, v katerega ga je mraz zgodaj vkoval. Niže doli pa, kjer se je voda umirila in prišla do blatne struge, je pognal loček in široka močvirnata trava. Struga je postala široka in voda topla, lena. Niti zamrzniti se ji ni ljubilo. Pod noč so se preletavale race, mrzli sever pa je pripeljal nove goste — dolgovrate in kot trska suhe gosi. Sem in tja je šel Matej tudi ob vodi, pa se samo čudil pisanim zacakom in ponižno rjavim racam ter pomiloval hrano iščoče goske, nikdar pa ni dvignil puške, četudi je to smel. Le te-

rove smole. Cim se je dvignil oblak dišečega dima, je jel moliti rožni venec. Vse prostore sta že obhodila z družino, nato pa je šel za hišo in mogočno pokadil in poškopril z blagoslovljeno vodo gozd — njegov najzvestejši dom. Šele sedaj se je začel zanj sveti večer. Božična pesem zvonov je zaplala s svojo milo in blago pesmijo preko gozdov in planjav, izpod neba so se pa jele vrteti bele nežne snežinke. Tiho, rahlo, neslišno so jeli tkati nebeski tkalci belo, deviško platno čez spokojno, tiho sanjajočo zemljo.

Sveta noč! Tam v globini gozda so zle srne z velikimi, nežnimi, a vendar plahimi očmi proti vasi, ki to noč nikakor ni hotela zaspiti. Nemirno se je prestopala divjad, čutila je novega gosta, iz zraka prihajajočega, nagonsko se je bala snega. Ze pod večer so gamsi zapustili višje lege in šli počasi, oprezno nizdol, skoraj do gozda. Le posamezni trdovratni gamsi goličavci so si poskali varnih zaklonišč v gostem rušju. Zajček je oddrncal na pašo. Nihče ga ni nocoj motil, le sneg je padal, padal in vsa narava se je pogrezala v beli molk. Tam v čerch, tam po planinskih tratih so se pa godile čudne stvari. Rahlo je zašelestela s snegom še ne pokrita trava in hušknila je čez trato bela senca, za njo pa druga temna, dolgorapa, košata. Obe senci sta prišli na breg in prva je izginila. Kmalu je gluho nočno rišino pretrgalo obupno vkanje, a glas, v smrtni grozi porojen, je kmalu zamrl.

V jutru je bil sneg okrvljan in malo kosmov bele dlake je pričalo o nočni žalogrji — lisica

je ujela belega planinskega zajčka. Vse noči in tudi na samo sveto noč se gode v naravi žaloigre, katerih nikdar ne vidimo in le čitamo njih žalostni potek napisan s krvjo in sledovi na snegu. Včasih samo zapokajo kosti in

daj, kadar se je vozila po polju ali ob vodi kanja ali pa rumenooki kragulj, ni miroval prej, preden ni omahnila roparica pod njegovim strelom.

Ono leto je sneg zgodaj pobelil in kmalu zametel pota in steze, kmalu ga je bilo do kolen. Matej si je preje kot druga leta nabral mahu in borove smole in tudi preje oskrbel krmišča, jih vneto obiskoval ter donášal ubogi divjadi hrane. Srnjad je urno pojedla seno, zakaj robidje je bilo zameteno in zasneženo, povrhu pa še zamrznjeno.

Ze so peli oni sveti večer zvonovi in že je Matej molil rožni venec ter kadil z blagodišečim kadilom svoj stan. Prav ko je stopil za hišo in pokadil proti gozdu, svojemu najmlajšemu domu, je počil pri krmišču strel. Mateja je streslo. Tudi žena je čula strel. Vedela je, da bi ji moža nifi ožen več ne zadržal doma in se je mirno vdala v usodo. Le ko je Matej planil proti gošči, je dahnula vsa v strahu: „Matej, vedi, da je danes sveti večer!“ — „Vem!“ je bil rezki odgovor. Žena je prižgala pred jaslami lučko, pokleknila in sklenila roke k molitvi.

Konaj uro kasneje je ponovno počil v gori strel in njegov odmev se je pošastno mešal med glasove svetločnih zvonov. Ze je vabilo k polnočnici in kljub mesečini so že pohitevali ljudje z gorečimi plamenicami z vseh gričev proti farni cerkvi. Mateja še ni bilo domov. Logarici se je spremenila sveta noč v veliki petek. Le še vneteje je molila, sem in tja pa ji je po razoranem lieu spolzela solza žalosti.

Na sam sveti dan, na največji praznik, so prinesli logarja Mateja domov mrtvega in ga položili na mrtvaški oder prav pod jaslce. Vonj mrtviških sveč pa se je mešal z vonjem kadila, ki je nasitil vso sobo.

Matej je umrl na sveti večer v svojem domu v gozdu pod kroglo divjega lovca, priče njegove nasilne smrti so bile le zvezde in njegova lovska živinica — divjad.

Kdo, kdo? Na sam sveti večer? Le to so se spraševali ljudje. „Kdo naj bi šel krast na sam sveti večer; ne samo krast, pač pa ubijal svojega bližnjega!“ Nihče ni odgovoril nikdar! Tajna Matejeve smrti je ostala zavita v beli molk.

Spominska svečanost za pokojnim voditeljem dr. Antonom Korošcem

V nedeljo se je Kranj na slovesen način oddolžil spominu našega velikega narodnega voditelja dr. Antona Korošca. Zjutraj je daroval g. kaplan Jože Vovk v farni cerkvi sv. mašo za pokoj duše nepozabnega pokojnika. Pri sv. maši je prepeval celokupni moški zbor. Po zadušnici so se zbrali v gledališki dvorani Ljudskega doma na poziv meddržtvenega odbora vsi predstojniki državnih uradov in zastopniki ter številni člani vseh organizacij brez razlike, dalje mestni župan g. Cesenj Karel z mnogimi občinskimi odborniki, polnoštevilno so bili zbrazi tudi člani JRZ in MJRZ. Na odru je bila obešena velika slika našega voditelja, ki jo je izdelal akademski slikar Tine Gorjup. Slika je bila ovita v slovenske in državne trobojnice, pred sliko pa so bile razprostrte zastave naših organizacij. Ob uvodu so pevci ob simbolični sliki žalujoče Slovenije, ki jo je v lepi narodni noši predstavljala ga. Gorjančeve, zapeli „Vigred se povrne“, nato je šol. upravitelj g. Japej recitiral globoko občuteno in trenutku primerno župančičeve „Grobovi tulijo“, za njim je povzel besedo predsednik JRZ g. dr. Megušar Anton, ki je v svojem govoru izvajal naslednje:

„Nesmrtniki na slovenskem Navju v beli Ljubljani so pretekli terek sprejeli v svojo srečo moža, katerega spominu posvečamo to uro.

Voditelja Slovencev dr. Antona Korošca ni več med nami! Slovenija je izgubila svojega očeta.

Rojen v preprosti kmečki hiši je ponesel s seboj v tako bogato življenje vse odlike nadarjenega, požrtvovalnega in plemenitega slovenskega kmeta. Zvest svojemu rodu, zvest svoji zemlji je izbral poklic, ki mu je nudil največje možnosti, da je mogel verno služiti Bogu in se z največjimi uspehi posvetiti delu za svoj ljubljani narod. Ohoje je združeval na lahko lep in dostojen način, da je užival povsod in pred vsakomur največje spoštovanje tudi kot duhovnik. Po dovršenih študijah ga je vodila pot v politiko. V politiki je videl le skrb za javnost. Nastopil je pot, ki jo mu je pokazal njegov prijatelj Janez Evangelist Krek.

Narod je bilo treba moralno dvigniti in gospodarsko okrepiti. Na Stajerskem je le s težavo prodrli. Moral je orati ledino. Njegova velika organizacijska sila je poživiljajoče vplivala na po predhodnikih ustvarjeno jedro, ki je odgovarjalo težnjam večine slovenskega naroda. Okrog tega jedra je mogel pozneje nazizati in združiti vse Slovence ter postati njihov priznan voditelj.

Koliko je bilo podrobnega dela v političnih, prostevnih, združnih in stanovskih organizacijah, tega noben zgodovinar ne bo mogel naštet. Ti že pozabljeni drobci pa so ustvarili disciplino in celoto, ki vzbuja občudovanje in spoštovanje.

Njegova borba za pravice slovenskega naroda ga je kmalu postavila v ospredje vsega političnega življenja Slovencev. Nastopal je v dunajskem parlamentu in v obeh delegacijah. Postal je predsednik Jugoslovanskega kluba. Vsa njegova nastopanja so imela le en cilj: osvobodjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov. Dostikrat se poudarja, da si je želel osvobodjenja Hrvatov in Srbov ter združitve Slovencev z obema bratoma v skupno državo zaradi tega, ker se mu je slovenski narod zdel preslaboten, da bi se mogel sam upirati mogočnim sosedom. Mislim, da ne pretiravam, če trdim, da je bila njegova ljubezen do bratov Hrvatov in Srbov tako velika, da je z enako ljubeznijo delal na osvobodjenju Hrvatov in Srbov kakor za svobodo Slovencev.

Ob zlomu avstro-ogrske monarhije je bil dr. Korošec že politik evropskega slovesa. Postal je predsednik Narodnega veča v Zagrebu. Mnogo poznejših trenj in razočaranj bi si bili prihranili, če bi se bil mogel iz Pariza in Zeneve pravočasno vrniti. Odločitve so padle tik pred njegovo vrnitvijo. Če bi bil dr. Korošec vedil posvetovanja v Zagrebu, bi bil verjetno pospešil in pravilno usmeril vsa poznejša sporna notranja vprašanja. Dr. Korošca pa to ni oviralo pri zasledovanju političnih ciljev. Z

diplomatsko rutino se je lotil vsake še tako težke situacije. Ni bil samo osvoboditelj avstro-ogrskih Jugoslovanov, ampak je postal ponovno rešitelj jugoslovanske države. Ko so bile strasti najvišje in ko je že grozil razpad države, je žrtvoval vse in zgrabil za krmilo. Mnogi ga niso azumeli in so mu podtikali izdajstvo programa. Njegov način politike so mnogi nazivali oportunitizem. Vse to je bilo krivično. Če je bilo treba, je šel tudi v najostrejšo opozicijo, ako je videl v tem koristi za svoj narod in državo. Znal je tudi žrtvovati in trpeti. Vedel pa je, da samo in zgolj kuhanje narodu prav nič ne pomaga. Bil je državnik največjega kova. Kadar je spoznal situacijo za godno, je s pozitivnim udejstvovanjem ustvarjal nove situacije, ki so vodile k njegovim političnim ciljem. Njegov državniški program ga je vodil do neomajne vdanosti in ljubezni do visokega doma Karadjordjevičev. Kraljevska hiša mu je bila simbol državne skupnosti in poročstvo za miren razvoj jugoslovanske države ter s tem tudi poročstvo za svobodo Slovencev. Zato razumemo, da Nj. Visočanstvo knez namestnik ne žaluje samo za velikim državnikom, ampak tudi za osebnim prijateljem.

Ni bil prijatelj avtoritativnih sistemov, ker je preveč ljubil svobodo. Pred dobrimi dvema leti je na tem mestu jasno in javno povedal, da sila ustvarja le protisilo in da se narodi morejo vladati le z ljubeznijo in svobodo. Kakor na znotraj, tako je bil tudi na zunaj proti vsakemu nasilju. Dr. Maček kot podpredsednik vlade je v imenu cele države priznal, da ima dr. Korošec pri sporazumu Srbov in Hrvatov, pa tudi pri tem, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci trden in neprodoren zid nasproti vsakomur, svoje velike zasluge.

Ako uživamo še mir in nam ni treba žalovati za cvetom naše mladine ter prenašati drugih grozot vojnega stanja, se imamo v mnogočem zahvaliti mirotvornosti velikega pokojnika.

Slovenski jezik ima bogat besedni zaklad in je dobro izoblikovan, vendar je težko najti primeren izraz, da se mu dostojno zahvalimo za vse njegove neštivilne zasluge in dobrote. Prešibke so naše besede. Zato pa toliko lepše govorijo srca vseh Slovencev, ki mu vračajo ljubezen in izkazujejo hvaležnost za velika njegova dela.

Kranjčani imamo še posebej mnogo razlogov, da ohranimo pokojnemu hvaležen spomin. Često je k nam prihajal. Neizbrisni ostanejo deklaracijski dnevi, ki so jih Kranjčani preživeli z dr. Korošcem v svoji sredi. 20-letnico majniške deklaracije je osebno praznoval z nami. Ponovila so se občutja iz osvobodilnih bojev v letu 1917 in 1918. K nam ga niso vodila samo pota na razna zborovanja, kjer je bodril in dajal poguma množicam, delil je tudi dejanska dobrota pomoči potrebnim. Vincencijeva konferenca, Dijaška kuhinja in mnogi drugi so bili deležni njegove velike dobrote.

Ali pa bo mogla pogrešiti velikega pokojnika naša Slovenija in naša država? Ali ne bo manjkalo njegove avtoritete in njegovih državniških sposobnosti takrat, ko bo konec prelivanja krvi in ko bomo uveljavili tudi mi naš življenjski prostor. Če je kdo, nam je on ustvaril vse pogoje, da smemo z optimizmom gledati v bodočnost. Zavedati pa se moramo, da bomo dosegli naše cilje le, če bomo sledili njegovim stopinjam, in se ravnali po njegovih naukih ter ostali složni.

Zato sklenimo in prisezimo pri Vsemogočem, da bomo skušali hoditi ono pot, ki nam jo je pokazal on. Njegova pot, ki pelje tako jasno pred nami, nam bo vodnica vsega našega udejstvovanja. Tako bomo varovali oro veliko zapuščino, ki nam jo je veliki pokojnik s svojim požrtvovalnim življenjem in genialnim nesebičnim delom poklonil.

Njegovemu spominu večna slava!

Po govoru je moški zbor pod vodstvom g. Liparja zapel „Nad tvojim grobom“, fantje in dekleta pa so recitirali zborni recitacijo „Pogovor z očetom“, ki jo je za to priliko spenil Joža Vovk.

Proslava je na vse navzoče napravila najlepši in najgloblji vtis.

Volitve obratnih zaupnikov pri KID bodo 24. januarja 1941. Tako je sklenil zaupniški zbor dne 21. decembra. Glede števila in kraja volišč se bo še sklepalo.

Klub železničarjev JRZ je imel v nedeljo dne 22. decembra sestanek, ki je bil dobro obiskani in ki so se ga udeležili med drugim tudi gg. bivši poslanec Mašič iz Ljubljane in dr. Albin Smajd. Isti dan popoldne je bil enak sestanek v Bohinjski Bistrici.

Lista ZZZ za zaupniške volitve je bila na močno obiskanim članskem sestanku ZZZ v nedeljo dne 22. dec. v veliki dvorani Krekovega doma z odobravanjem soglasno sprejeta. Nosilec liste je tovarš Franc Rajnar, predsednik jeseniške ZZZ. Sestanek je bil prav dobro obiskani. Poročal je med drugim tudi zastopnik centrale tov. Jan.

Delavstvo KID v meznem gibanju. Mezdno gibanje delavstva KID, ki se je pričelo že pred meseci in gre zlasti za izplačilo draginske dokaide od mesca junija 1940 do 1. januarja 1941, še vedno ni zaključeno. Na dan, ko je zagorel novi jeseniški plavž, dne 19. dec. se je zbralo delavstvo vseh barv pri skupnem zborovanju. S sklepi tega zborovanja se je zastopstvo delavstva oglasilo pri vodstvu tovarne, vendar dosedaj še ni prišlo do sporazuma. Plačani agitaciji tovarne, da je delavsko zastopstvo napačno ravno, ko ni sprejelo predloga tovarne, ni uspelo razviti delavstva. Tudi dolgo pojasnilo v glasilu tovarne ne bo tega doseglo, ker so pač minuli časi, da bi delavstvo verjelo vsaki stvari iz edinega razloga, »ker je pač tiskano tako«.

TEDENSKÉ NOVICE

KRANJ

Današnji številki smo priložili položnice in prosimo, da nam nakažete naročnino.

Nedeljsko dnevno službo bodo vršili: 25. decembra dr. Herfort, 26. in 29. decembra pa dr. Bežek.

Občni zbor podružnice Sadjarjev in vrtnarjev v Kranju se vrši dne 26. decembra na ulici sv. Stefana v meščanski (stari ljudski) šoli ob 9. uri popoldne.

FO Kranj vabi na setanek, ki se bo vršil v petek zvečer ob 8. uri, t. j. dne 27. decembra 1940 v Ljudskem domu v posebni fantovski sobi. Govoril bo o framozonstvu g. F. Petančič. Vabimo na božičnico, ki jo priredijo kranjske služkinje v nedeljo dne 29. decembra ob 3. uri popoldne v Ljudskem domu.

Prosim, da se udeležite. — Odbor. Gospod, ki je po pomoti zamenjal nov zelenkast plišast klobuk v nedeljo popoldne na komemoraciji v Ljudskem domu, se prosim, da se zgleda v slaščičarni Mohor v Kranju.

Zaprite duhovne vaje za delavke, služkinje in vajenke se vrše v Marijanišcu v Kranju. Pričetek v soboto 4. januarja zvečer ob 7., zaključek pa 7. januarja zjutraj. Dekleta delavke, ki se žele udeležiti teh duhovnih vaj, naj se čimprej prijavijo pri vodstvu Marijanišča v Kranju. Hranarina din 70.—.

Ob priliki smrti voditelja Slovencev dr. Korošca so Kranjčani izobesili črne zastave na vseh hišah brez izjeme.

Namesto venca na grob dr. Korošca je darovala družina veletrgovca Gorjanca Franca 500.— din Vincencijevi konferenci v Kranju.

V sredo 18. decembra so imeli kranjski rez. oficirji v gimnaziji sestanek. Osnovni so poverjeništvu za Kranj in okolico. O pomenu organizacije in o potrebi poverjeništvu je govoril zastopnik ljubljanskega pododpora g. dr. V. Vrhunec. V imenu tržiških rez. oficirjev je spregovoril nekaj bodrilnih besed g. Rant. Za predsednika poverjeništvu je bil izbran župan g. Česenj. Za podpredsednika g. Smitak. Za tajnika in blagajnika pa gg. Bizjak in Stupani.

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem odjemalcem slaščičarna ŠINK

Kavo, čaj v eni minuti — dobite samo v slaščičarni ŠINK

Glasbeno društvo »Planina« sporoča vsem že sodelujočim članom in tistim, ki bodo še pristopili, da bodo vaje za orkester vsak petek od osmih do pol desetih. Za začetnike pa vsak torek in petek od pol sedmih do osmih ne glede na vrsto instrumenta. Za godbo na pihala je vaja vsak torek od osmih do pol desetih. Vse vaje se vršijo v glasbeni sobi Ljudskega doma v Kranju II. nadstropje. Istotam se sprejemajo vsak torek in petek novi člani. Pridite vsi točno, posebno začetnike prosimo, da pridejo pred osmo uro, da jih gospod dirigent preizkusi in jim da istočasno nova navodila in vaje.

Soli v Kranju nekaterim zelo primanjkuje. Velikoprodaja je brez nje, četudi ima naročeno in plačano. Nekateri so mišljenja, da je temu vzrok pomanjkanje vagonov, kar je seveda verjetno. Toda ob času največje potrebe soli bi morali prizadeti poskrbeti, da se ta nedostatek odpravi, sicer bodo oni, ki koljejo prašiče, pustili kolone nesoljene in jih bodo zato lahko bolj popoprli. Popra pa še imamo.

TRZIC

Seja občinskega odbora se je vršila v sredo 11. decembra. Iz poročila g. župana posnemamo:

Uprava je imela od zadnje odbove seje (29. 8.) deset sej. Na njih se je razpravljalo o vseh tekočih zadevah. Največ se je posvetovalo in sklepalo o popravilih in delih za obnovo vodovoda. Obširneje bomo o tem poročali v eni izmed prihodnjih števil.

Okrajno načelstvo je imenovalo za kontrolo cen življenjskim potrebščinam sledeče gospode: Kališn. Ivan, Dornig Karol in Mežek Jože.

V odbor za podpore svojcem vpoklicanih je bil imenovan namesto g. Grasmajerja g. Kralj Jože, krojač in občinski odbornik.

Z ozirom na naraščajočo draginjo je uprava sklenila povišati plačo vsem občinskim uslužbencem za 100/0 na temeljno plačo. Ta povišek je bil izplačan za oktober.

Od 2. — 10. decembra je revizor mestne kontrole pregledal obračun za proračunsko leto 1939-40. Po končanem delu je izjavil, da bo poskrbel za čim prejšnjo razrešnico.

KRIZE

»Henrik, gobavi vitez« je naslov božični igri, ki jo bo uprizorilo Kat. prosv. društvo na Sveti dan dne 25. decembra ob 3. uri popoldne v dvorani Kriškega doma. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji pri g. Lupša v Prosvetnem domu. Vstopnina bo običajna. Dvorana bo topla.

Hotel »Stara pošta« Kranj

je znižala cene vin čez ulico.

Velika izbira prvovrstnih, pristnih vin.

KOVOR

V letošnjem letu si je Prosvetno društvo dogradilo nov igralski oder, ki je opremljen z najmodernejšo razsvetljavo, novimi kulisami, zastorom in vsem, kar je za ličen oder potrebno. Prostorno je izdelano novo poslopje, pa tudi stara dvorana je nekoliko večja.

V nedeljo 29. decembra ob 3. uri popoldne bo na novem oderu otvoritev letošnje igralne sezone s krasno tragedijo »Pozna pomlad« v petih dejanjih. Vstopnina je I. sedež din 6.—, II. din 5.— in stojišče din 5.—.

Vse prijatelje prosvete vabimo, da si ogledajo naše novo poslopje, ki se je letos povzpelo kvišku in kliče svoje prijatelje k razvedrilu in zabavi v današnjih časih.

Zato pričakujemo v nedeljo polnoštevilne udeležbe. — Vsi iskreno vabljeni. — Odbor.

NAKLO

Tudi Naklanci so lepo počastili spomin pokojnega voditelja g. dr. Antona Korošca. Pred očmi jim je bilo, da se je pogostokrat oglašil, ko se je peljal proti Bledu, v tuk. mlekarini, konzumnem društvu in mesnici g. Marinka ter nakupil to in cno za siromake okrog Bleda. Ob tem spominu so Naklanci poklonili pester venec pokojniku na dan pogrebnih slovesnosti. Hvaležno je predložil življenje pokojnikovo navzočim pri žalni seji Prosvetnega društva akademik g. Vinko Marinek.

Na dan sv. Stefana ob 10. uri bo imel novo sv. mašo v tuk. župni cerkvi domačin g. Ludvik Tomazin. Novomašni govor mu bo govoril škofijski tajnik g. Stanislav Lesnič iz Ljubljane. Redka slovesnost vabi ta dan tudi okoličane v prijazno Naklo.

Farni Dom smo primeroma hitro in srečno

spravili v surovem stanju pod streho. Daj Bog spomladi mirne čase, da začeto prav tako srečno končamo. Izmed bivših dušnih pastirjev sta začniti čas darovala za Dom: g. Marčki Jožef, ekspozit pri Sv. Trojici 100.— din in g. Radoš Martin, župnik v Nemški Loki 150.— din. Bodi jima Bog plačnik!

PREDDVOR

Občinski odbor, ki je imel sejo dne 15. dec., je izvolil prehranjevalni urad v katerega so bili izvoljeni: Predsednik Valjavec Anton župan, njegov namestnik Bizjak Janez, obč. blagajnik; člani odbora: Mehle Ivan, Tupalič, Cuderman Ignacij, Tupalič, Sitar Valentin, župnik v Preddvoru, Povšnar Alojzij, Kokra, Dolinšek Janez, Tupalič, Kaštrun Jožef, Novavas. Ta odbor ima dolžnost, da skrbi za zadostno prehrano v občini. Morda nikjer drugod ne bo tak odbor toliko potreben kot ravno v občini Preddvor, ker je znana kot izrazito pasivna in delavska občina. Zato čakajo odbor precej težke naloge.

Na Stefanovo priredi dramatični odsek prosvetnega društva v prosvetnem domu vojno dramo s petjem v štirih dejanjih »A njega ni«. Drama se godi za časa svetovne vojne. Vsebinsko je zelo globoka in mora vsakega ganiti do solz. Vse prijatelje naše prosvete iz bližnje in daljne okolice vabimo, da se udeležite te igre in s tem pripomorete do večjega uspeha prosvete na deželi, ki je bila tako pri srečnem poletnem dr. Antonu Korošču.

Predprodaja vstopnic v trgovini Tičar v Preddvoru.

HRASTJE

Na sv. Stefana ob 3. uri pop. bodo fantje FO ponovili dramo »Konjeniška patrolja« v dvorani Prosvetnega društva v Olševku.

Dne 31. decembra 1940 priredi naše Prosvetno društvo Silvestrov večer. Na sporedu je igra: »Božični prazniki sirote« in petje »Fantje na vasi«. Pridite, da skupno pričakamo Novo leto. Pričetek bo ob 9. uri zvečer Med odmor bo prenos po radiu iz Ljubljane.

Bog živi!

Iščemo žensko

s poklicem ali brez za vodstvo dobro vpeljane trgovine brez konkurence. Mesto je stalno z dobrim mes. zaslužkom. Potreben je kapital do 20.000.—. Preproste osebe z dežele imajo prednost. Ponudbe je poslati natupravo lista pod »Velik promet« Kranj

OBJAVE

Na postaji za kontrolo sodov v Kranju se vrši pregledovanje in žigosanje sodov v prvem četrtletju 1941, kakor sledi:

od 18. do 22. januarja 1941.

od 22. do 25. februarja 1941.

od 15. do 18. marca 1941.

Vinski trgovci, gostilničarji, sodarji in drugi zainteresenti se na te uradne dneve opozarjajo. Občina Kranj, dne 10. decembra 1940.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plača D. 0:50. Najmanjši znesek je 8 D.

Sončno, meblirano sobo s souporabo kopalnice in z vso oskrbo (hrano) išče boljše, mirna dama za par mesecev. Ponudbe na upravo pod »Center«.

Rabim dobrega, samostojnega tkalca Naslov v upravi lista.

Kobila, 16 let stara, na eno oko slepa, močna in zelo dobra za vožnjo napredaj Naslov v upravi »Gorenjca«.

V centru mesta se odda meblirana soba s separatnim vhom dvema boljšima gospodoma ali 2 mladima paroma. Naslov v upravi »Gorenjca«.

Tvrdba

J. KNIFIC

tov. vsakovrstne žime

želi vsem svojim poslovnim prijateljem, odjemalcem in naročnikom blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto. Vsem se toplo priporoča v prihodnjem letu.

Specialna trgovina barv

želi vesele božične praznike in srečno Novo leto

Priporoča se novootvornjena brivnica
Kos Peter - Jahačev prelaz

Vsakovrstne rabljene predmete
kupi

»Ugodnost« - Kranj

KINO

Šmartinski dom

Vesele božične praznike želi vsem cenj. kinoobiskovalcem

VSAKOVRSSTNO POHIŠTVO

dobite najceneje
V ZALOGI POHIŠTVA
»LIPA«

KRANJ - Layerjeva ul.

ZA BOŽIČ
najprimernejša
darila

B. RANGUS
KRANJ

Hotel Stara pošta v Kranju

Vesele božične praznike želi vsem
F. Lieber, hotelir

Vesel Božič in blagoslovljeno
Novo leto želi vsem svojim članom

Gorenjska kmetijska zadruga

K R A N J

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem in se priporoča

JANKO RANT
ŠPECERIJSKA TRGOVINA, KRANJ

Na debelo! • Solidna postrežba • Na drobno!

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem
svojim cenj. odjemalcem v vseh podružnicah

MLEKARSKA ZADRUGA

skupni obrat - NAKLO PRI KRANJU

Vesele božične praznike in
srečno Novo leto želi vsem
svojim cenj. odjemalcem

F. GORJANC

veletrgovina z lesom in drvaletimi pridelki
K R A N J

Vesele in srečne božične praznike
in blagoslova polno Novo leto želi

Hranilnica in posojilnica
V ŠENČURJU

POZOR, mesarji in nakupovalci surovih koži

Kupujem surove domače svinjske kože, v vsaki množini, po najvišjih cenah.
Ivan Prešeren, tovarna čevljev, Kranj

Vesel Božič in srečno Novo leto
želi vsem c. gostom in se jim
še nadalje priporoča gostilna

pri Bašarju

Stražišče - (vrh stopnic)

Vesel Božič in srečno Novo
leto želi vsem c. odjemalcem

RAHONC

MLEKARNA - STRAŽIŠČE

Vesel Božič in Novo leto želi
c. odjemalcem in prijateljem

Antonija Bašar

trgovina z meš. blagom - Stražišče

Vesel Božič in srečno Novo
leto želi c. odjemalcem in
se jim še nadalje priporoča

MODNA TRGOVINA

IVO WENDLING

K R A N J

Vesele božične praznike
in srečno Novo leto želi
vsem cenj. odjemalcem

Ivan Osojnik

manufaktura »pri Ivanu«

Kranj - Mestni trg

Vesele božične praznike in srečno
Novo leto želi vsem cenjenim odje-
malcem in se jim še nadalje priporoča

Kalan Franc

mesar in prekajevalec, Stražišče

Vesel Božič in srečno Novo
leto želi cenj. odjemalcem

Mravlja Franc

čevljarstvo - Gaštelj, Stražišče

Vesel Božič in srečno Novo leto želi
c. odjemalcem in se jim priporoča

Tepina Anton

pekarija - Stražišče

Vesele božične praznike in
mirno Novo leto želi vsem
svojim cenj. gostom in se
jim še naprej priporoča

GOSTILNA

»pri Petreku«

**MOHOR
ANTON**

želi vsem vesel Božič in
blagoslovljeno Novo leto

SLAŠČIČARNA

K R A N J - Prešernova 4

PODLJUBNIŠKI:

H R I B A R

13

POVEST IZ ŠKOFJELOŠKIH HRIBOV

„Na, to naj bo tvoje, Rezka,“ je rekel in vr-
gel denar natakariči.
„Pa boglonaj, oče!“ se mu je zahvalila natakariča.

Ko je bil na ulici, je oprezno pogledal okoli sebe, če je kdo v bližini. — Nikogar ni bilo. — Naglo je stopal po ulici. Bila je tema, a vendar so električne svetilke razsvetljevale trg. Držal se je senčnih strani. Bolj varno se mu je zdelo. Podvizal se je preko trga, nato je šel po Karlovcu navzdol in stopil čez Hudičovo brv v Puštal. Tu se ni hotel več držati poti. Ubral jo je kar preko vrhov ob bregu Poljanščice. Preskočil je plitvo Hrastnico in odšel ob njenem levem bregu proti Dobravi. — Če je dozdaj čutil moč opojnih pijač, mu je to sedaj zginilo. Trezen je bil, da se nikoli tako. Nosil je v sebi le neizmerno željo po maščevanju in uničevanju. Kri mu je divje plala po žilah. Ves se je tresel. „Sedaj mu pokažem, Dolinarju, koliko ga bodo veljale moje smreke!“ Plazil se je skozi grmovje kakor lisjak. Že je bil blizu Dolinarjevih. Vedel je, da mora čez pot in je hodil še bolj oprezno. Kar plazil se je.

Pred njim je vzkipele dolge, črne poslopje: Dolinarjev dvodelni, vezani kozolec se je vzpenjal v noč. V latak se je sušila ajda. Na podstrešju so bili trije težki vozovi, zapravljenčki in vse polno desak in poljskega orodja.

Hribar je obstal tik kozolca. — V šentjakobskem zvoniku je v tem trenutku odbila ura polnoč. — Hribar se je razgledal. — „Čakaj, hudič, da boš pomnil!“ je tiho zaklel. Vzel je iz žepa

vžigalice, eno prižgal in vtaknil v ajdo. —

Ajda je z velikim plamenčkom zagorela in v hipu je narastel plamen.

— Zdaj pa velja bežati! si je mislil Hribar. V velikih skokih je zdirjal preko njiv in travnikov v breg. Prej kakor v treh minutah je bil vrhu griča v gozdu nad Burjevcem. Tu se je ustavil. Čutil je, da je na varnem. Poznal je vsak grmiček, vsak kamenček, vsako drevo, in bi zlahka ušel morebitnim preganjalcem, posebno ker je imel razgled odprt in bi jih že od daleč zagledal.

Ozrl se je nazaj. Skoraj ustrašil se je. Ajda, ki jo je zažgal, je gorela v divjih plamenih. Ogenj se je prijel že sena in vsa stran kozolca, ki je bila obrnjena proti njemu, je bila že v ognju. Plameni so švigali visoko proti nebu vedno više in više.

Hribar se je vlegel za grm, da bi laže opazoval, kako divja ogenj. Niti sled kesanja se ni pojavila v njegovi duši.

„Sedaj vidiš, ti „pudelj“, da ti Hribar ni ostal dolžan,“ je mrmral pred se. „Pa tudi Janez ne bo dobil Ančke. Ne bo in bo je, dokler bo stari Hribar tlačil zemljo!“ mu je rojilo po glavi.

„Goril Goril!“ Ta klic je šele vzdramil Hribarja iz misli. Klic je prihajal iz doline. Kozolec je bil že ves v plamenih. Posamezne postave krog njega je Hribar že razločil. Brez moči so opazovali ogromne zublje, ki so kakor rdeči stebri segali visoko pod nebo. Oblaki dima so se valili kakor pošasti vse više in više. Ognjeni žar je z rezko svetlo rdečo svetlobo razžarjal vso okolico daleč naokoli, da se je videlo kakor podnevi. Na Hribar in v šent Jakobu je pričelo biti plat zvo-
na. Zalostno sta pela zvonova in oznanjala nesrečo. — Loški gasilci so prihitali z motorko. Kmalu so se pognali proti ognju z curki vode, a ni za-
leglo veliko. Seno in les sta gorela kot žveplo. Okoli kozolca se je nabralo ogromno ljudi, ki so opazovali divjanje ognja. Rešiti se tako ni dalo nič. Gasilci so samo skušali omejiti požar, da se

ne bi razširil še na druga poslopja. Razločno je videl Hribar s svojega skrivališča Dolinarja in ženo, kako sta kakor brez glave begala krog ognja. Videl je tudi orožnike, a se jih ni bal, ker je vedel, da se jim lahko umakne. Ogenj je počasi ponehaval, ogromni stebri dima pa so se še povečali. Hribar je bil zadovoljen, ker vesti tako ni imel več. Lahko bi v tem trenutku storil največji zločin, ne da bi se mu to zdelo kaj posebnega. Vstal je, se obrnil in šel po gozdu proti domu. Plazil se je po grmovju in med drevjem, biral robove in preplezal strme bregove. Na pot ni hotel, da bi koga ne srečal. Vasi se je umaknil v širokem loku, tako da je pred domačo hišo stopil tik iz gozda. Ni hotel trkati in klicati Mieke. Šel je v šupo, se zaril v listje, in kakor da bi naredil največje dobro delo na svetu, pokojno zaspal. Poprej pa je še zamrmral predse: — Dolinarju sem vrnil, sedaj naj počaka še Janez!

Orožniki so vodili preiskavo. Spraševali so sem ter tja, zaprli Poličarja iz Puštala in Rihtarja, a dokazala sta, da sta bila usodno noč doma. Požar je ostal tako nepojasnjen.

Vendar je zdrava ljudska pamet vseskozi sumila Hribarja, ki so ga videli še tisti večer v Loki, in ker se je kmalu razvedelo, da sta si z Dolinarjem v laseh radi kupčije. Vendar nikdo ni mogel povedati nič jasnega.

VIII.

Ko je Hribarjev France prišel tisto jutro v šupo po steljo, da bi nastlal živini, je zapazil očeta. Stopil je nazaj v hlev in poklical Janeza:

„Slišiš, Janez, pojdi no z menoj in boš nekaj videl!“

Janez je stopil s Francetom in zagledal spečega očeta. Zasmilil se mu je. Imel ga je kljub vsemu rad. Vsi Hribarjevi otroci so se namreč vrgli bolj po materi. Sedaj, ko je videl očeta —, podobnega bolj strašilu kot človeku, ker je bila na njem obleka na več krajih raztrgana od grmovju, — ležečega v stelji, se mu je zares zasmilil.

Blagoslovljen Božič in srečno Novo leto želi

ZABRET IVAN BOBOVK PRI KRANJU

TOVARNA OPEKE

LESNA INDUSTRIJA

PISARNA KRANJ

TEL. ŠT. 59

Vesel Božič in srečno Novo leto želi

Jakopin Ivan
jermenar, torbar in sedlar
Kranj, Prešernova ul.

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem

Franjo Nadižar
strojno mizarstvo - KRANJ
Cene zmerne in solidne!

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem

„KOVINA“
ŽELEZNINA - KRANJ

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem cenj. odjemalcem tv.

M. ČESENJ
KRANJ
leseno žimnato, košarsko blago

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem

Albin Jazbec
konfekcijska trgovina
Kranj

Vesel Božič in srečno Novo leto želi

Slaščičarna FaletičKRANJ - Jenkova ulica
Podružnica Vidovdanska c.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto Vam želi

GRADBENO PODJETJE

PAVEL BREN

mestni stavbenik - KRANJ

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem cenj. gostom in se še nadalje priporoča

Gostilna »pri Zorcu«
Kumer Antonija

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi

Lekarna Mr. Ph. Fran. Šavnika dediči
PRI SV. TROJICI-KRANJ

VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE TER
SREČNO NOVO
LETO 1941 ŽELI
C. ODJEMALCEM
IN SE PRIPOROČA

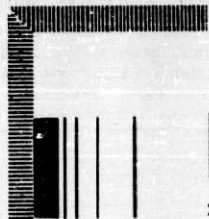
M. OGRIZEK**TRGOVINA - KRANJ**

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi

MODISTINJA
IN MODNA
TRGOVINA**Orosel**

- NOGAVICE
- ROKAVICE
- PERILO ITD.

Milostipolne božične praznike in srečno Novo leto želi vsem svojim članom in vlagateljem

Khranilnica in posojilnica

z. z. n. j. V CERKLJAH na Gor.

Srečne praznike Vam želi

„Putnik“

Ne spreglejte ga, preden se podate na pot! - Prihranili boste na času in denarju - Zahtevajte priročnik popustov, ki Vam je brezplačno na razpolago!

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem oz. gostom

MARENČIČ RAJKO

trgovina s mešanim blagom KRANJ

MARENČIČ MARICA

gostilna »pri Benku« - KRANJ

gostilna »Zlata riba« - KRANJ

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

svojim cenjenim odjemalcem

HINKO

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi svojim odjemalcem

Ana Kristančič
KRANJ

Čevlji - perilo - nogavice
Najnižje cene!

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem c. odjemalcem in se jim še nadalje priporoča

Klemenčič Janez
Kranj, Bleiweisova c. 24
in podružnica Stražišče

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem cenj. strankam in se jim še nadalje priporoča

Hvala Franc
zlatarska delavnica
Kranj - poleg Del. doma

Vsem svojim cenj. odjemalcem želi vesel Božič in srečno Novo leto ter se za nadaljnjo nakupnjenost najtopleje priporoča

Gotenjska oblačilnicaKRANJ
PREŠERNOVA 18

Največja zaloga damskih plaščev, Hubertus oblek itd. itd. itd.

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem cenj. odjemalcem tv.

BITENC IVAN

trgovina dvokoles - Kranj

VINO

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani - Frankopanska ul. 11

Vesel Božič in srečno Novo leto želi svojim gostom in obiskovalcem

GOSTILNA

PRI CILKI

MARA BIDOVO

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO
TER BLAGOSLOVLJENO NOVO LETO

ŽELI

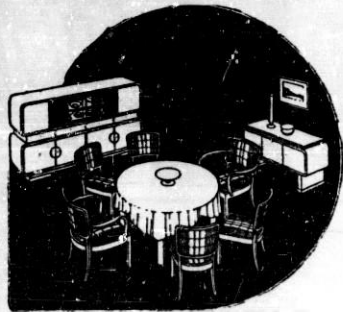
HRANILNICA POSJOJILNICA

V KRANJU
(LJUDSKI DOM)

Vsem cenj. odjemalcem želi vesele
BOŽIČNE PRAZNIKE ter prav
srečno in zadovoljno NOVO LETO

manufakturna trgovina
M. KOKL - KRANJ

Priznana najlepša izbira! - Skrajno solidne cene!

Vsem odjemalcem želi vesele in
blagoslovljene božične praznike ter
srečno in uspeha polno Novo leto

POLLAK JURIJ

strojno mizarstvo
K R A N J

Pozor! — Ženini in neveste!

Nudim Vam veliko izbiro morske trave, žime, cvilha, posteljnih vzmeti (fedrov), in za vezanje istih, močne vrvice in motvoz. — Nadalje nudim cvilšne vreče, vrvi za perilo, kokosove predpražnike in razne taške iz motvoza. — Izdelujem vsakovrstno vrvarsko blago iz lanega prediva. Imam pa tudi na zalogi vseh vrst vrvarsko blago kakor: štrange, uzde, vrvi, gurte, biče, bičevnike, motvoz vseh vrst itd. Vsem odjemalcem se najtopleje zahvaljujem in priporočam ter želim vesele božične praznike!

A. ŠINKOVEC
vrvarna - KRANJ

Vsem cenjenim odjemalcem želi
vesel Božič in srečno Novo leto
in se še nadalje toplo priporoča

ANTON KOŠ

strojno mizarstvo in zaloga pohištva

K R A N J — K L A N C

SVINJSKE KOŽE

RAFAEL BATISTIČ

Stražišče pri Kranju - Tel. Kranj 50

Kot vsako leto kupujem tudi letos vsako množino svinjskih kož po najvišji dnevni ceni — Pred oddajo Vaših zalog nam jih ponudite.

Istočasno Vam želim
VESEL BOŽIČ
in srečno Novo leto!

Vesele božične praznike
in srečno Novo leto želi
vsem cenjenim odjemalcem

F. STRNIŠA

ČEVLJARSTVO - KRANJ

Vesele božične praznike in
srečno Novo leto želi vsem
svojim cenj. odjemalcem

M. Kanduč
nasl. Slavko Brinovec
modna trgovina - KRANJ

Vesele božične praznike in srečno
Novo leto vsem našim cenjenim
odjemalcem želi t v r d k a

Logar & Komp.
lastnik: Srečko Vidmar
manufaktura - KRANJ

Vesele božične praznike in srečno
Novo leto želi cenj. odjemalcem ter
se jim še nadalje priporoča lekarna

Mr. M. Rauch
KRANJ - Mestni trg

Vesele božične praznike in
srečno Novo leto želi vsem

OSELJI VINKO

pečar - Kranj, Glavni trg 18